โครงการนี้สนับสนุนโดย
สหภาพยุโรป

ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ จากสถานการณ์การแพร่ระบาด

ของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในจังหวัดชายแดนใต้"

(จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส)

Socio-economic Impacts of COVID-19 Pandemic in the Deep South of Thailand

(Pattani, Yala and Narathiwat Provinces)

ศูนย์ข้อมูลโควิด-19 และการพัฒนาที่ยั่งยืนชายแดนใต้
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

"ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในจังหวัดชายแดนใต้"

(จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส)

Socio-economic Impacts of COVID-19 pandemic in the deep south of Thailand
(Pattani, Yala and Narathiwat Provinces)

รายชื่อนักวิจัย

รอฮานี	เจะอาแซ
มูฮัมหมัดฟาห์มี	ตาเละ
อัตชัย	เอื้ออนันตสันต์
ทัดดาว	ปานสมบัติ
สุริชัย	บิลเหม
มะรุซมี	อาหวัง
เครือวัลย์	กี่ทองมาก
มัรซูกี	มะเย็ง

"ศูนย์ข้อมูลโควิด 19 และการพัฒนาที่ยั่งยืนชายแดนใต้"
คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ. ปัตตานี 94000

ออกแบบรูปเล่ม
ไอคิว มีเดีย 089-4660752

จัดทำโดย
ศูนย์ข้อมูลโควิด 19 และการพัฒนาที่ยั่งยืนชายแดนใต้

คำนำ

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 (COVID-19) มีการระบาดในวงกว้าง องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคโควิด-19 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) โดยแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวังและป้องกันความเสี่ยงจากโรคโควิด-19 สำหรับประเทศไทยนั้นมีการพบผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 และกระจายไปทุกจังหวัด รัฐบาลไทยจึงออกมาตรการต่าง ๆ ที่เคร่งครัดเพื่อลดการระบาดของโรค เช่น การประกาศภาวะฉุกเฉิน การปิดกิจการ การปิดสถานศึกษา การปิดประเทศ และการห้ามการเดินทาง ฯลฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้างทั้งในระดับสังคม ชุมชน ครอบครัวและบุคคล

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาซับซ้อนทั้งจากเหตุความไม่สงบ ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อมีการระบาดของโรคโควิด-19 ประชาชนจึงได้รับผลกระทบจากสภาพปัญหาดั้งเดิมและจากการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งซ้ำเติมให้ปัญหามีความซับซ้อนและรุนแรงยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามยังไม่พบการศึกษาผลกระทบของการระบาดของโรคโควิด-19 ต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงทำให้มีข้อจำกัดในการนำองค์ความรู้มาแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้น การวิจัยนี้จึงเป็นข้อมูลทางวิชาการที่สำคัญที่จะช่วยผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและนำไปสู่การกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยและคณะ
มิถุนายน 2565

สารบัญ

คำนำ
สารบัญ
สารบัญตาราง
สารบัญรูป

บทนำ **8**
ความสำคัญและที่มาของปัญหา 9
วัตถุประสงค์การวิจัย 9
กรอบแนวคิดในการวิจัย 9
ผลที่คาดว่าจะได้รับ 10

วิธีดำเนินการวิจัย **11**
รูปแบบการวิจัย 12
สถานที่ทำวิจัย 12
ประชากรศึกษา 12
กลุ่มตัวอย่าง 12
เครื่องมือการวิจัย 12
การเก็บรวบรวมข้อมูล 13
วิธีการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล 14
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม 14
ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของชุมชน 18

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ **20**
ผลกระทบด้านการประกอบอาชีพ 21
ผลกระทบด้านรายได้ 23
ผลกระทบด้านรายจ่าย 24
ผลกระทบด้านภาระหนี้สิน 25
ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบาง 28
ผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน 30
ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน 33
ผลกระทบด้านสังคมต่อกลุ่มเปราะบาง 37
ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร 40
ผลกระทบต่อการดูแลสุขภาพ 45
การเข้าถึงมาตรการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู ภาครัฐ/ไม่ใช่ภาครัฐ 46
การปรับตัวของครัวเรือนช่วงวิกฤติโควิด-19 49

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย **51**
สรุปผลการศึกษา 52
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 52

เอกสารอ้างอิง **54**
ภาคผนวก **56**

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจังหวัด	14
ตารางที่ 2	จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน (n= 819 ครัวเรือน)	16
ตารางที่ 3	การเปรียบเทียบประเภทชุมชนตามลักษณะพื้นที่ จำแนกตามจังหวัด	18
ตารางที่ 4	การเปรียบเทียบประเภทชุมชนตามลักษณะฐานเศรษฐกิจและสังคม จำแนกตามจังหวัด	19
ตารางที่ 5	ประเภทชุมชนตามลักษณะการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	19
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกไปทำงานนอกพื้นที่ (ในประเทศ/ต่างประเทศ) และกลับมาอยู่บ้านในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	22
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่กลับมาอยู่บ้านในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	22
ตารางที่ 8	สาเหตุการย้ายกลับมาอยู่บ้านของสมาชิกในครัวเรือนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	22
ตารางที่ 9	เปรียบเทียบรายได้ หนี้สิน และรายจ่ายของครัวเรือน ก่อน-ระหว่าง-หลังการระบาดของโรคโควิด-19 ตามลักษณะพื้นที่	27
ตารางที่ 10	ผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดต่อกลุ่มเปราะบาง	38
ตารางที่ 11	การเข้าถึงหน้ากากอนามัยของครัวเรือน และจำแนกเพื่อแจงรายละเอียดด้านสมาชิกและรายได้ในครัวเรือน	45
ตารางที่ 12	การเข้าถึงเจลหรือแอลกอฮอล์ล้างมือของครัวเรือน และจำแนกเพื่อแจงรายละเอียดด้านสมาชิกและรายได้ในครัวเรือน	45
ตารางที่ 13	ความพร้อมของที่อยู่อาศัยของครัวเรือนต่อการกักตัวที่บ้าน	45
ตารางที่ 14	ผลการลงทะเบียนเพื่อรับการช่วยเหลือจากภาครัฐ โครงการ “เยียวยาโควิด”	46
ตารางที่ 15	การปรับตัวของครัวเรือนในช่วงวิกฤติโควิด-19 แยกตามลักษณะการประกอบอาชีพ	50

สารบัญรูป

รูปที่ 1	กรอบแนวคิดการวิจัย	10
รูปที่ 2	ร้อยละและจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน (ทุกช่วงอายุ)	16
รูปที่ 3	ร้อยละและจำนวนครัวเรือนที่มีเด็กเล็ก 0-5 ปีที่อยู่ด้วยกันในครอบครัว	17
รูปที่ 4	ร้อยละและจำนวนครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่ด้วยกันในครอบครัว	17
รูปที่ 5	ร้อยละและจำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกเป็นผู้ป่วยหรือผู้พิการ	18
รูปที่ 6	สัดส่วนการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน ก่อน ระหว่าง และหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=1,774)	21
รูปที่ 7	สัดส่วนการว่างงานของสมาชิกในครัวเรือนจำแนกตามประเภทชุมชนในช่วงก่อน ระหว่าง และหลัง การแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 ระลอกแรก	21
รูปที่ 8	สัดส่วนครัวเรือนจำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือนในช่วงก่อน ระหว่าง และหลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=736)	23
รูปที่ 9	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือนเปรียบเทียบก่อน ระหว่าง และหลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=1,269)	24
รูปที่ 10	เปรียบเทียบอัตราการลดลงของรายได้ของสมาชิกในครัวเรือนในช่วงที่มีการใช้มาตรการควบคุมโรคที่เข้มงวด (lockdown) และหลังการผ่อนคลายมาตรการ กับก่อนการระบาดของโรคโควิด 19	24
รูปที่ 11	สัดส่วนครัวเรือนจำแนกตามระดับรายจ่ายต่อเดือนในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการแพร่ระบาด ของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=819)	25
รูปที่ 12	การลดลงและการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายในช่วงระหว่างและหลัง เปรียบเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก จำแนกตามประเภทรายจ่ายในครัวเรือน	25
รูปที่ 13	ค่าเฉลี่ยหนี้สินในและนอกระบบของสมาชิกในครัวเรือน เปรียบเทียบในช่วง ก่อน ระหว่างและหลัง การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=293)	26
รูปที่ 14	สัดส่วนครัวเรือนตามระดับหนี้สินต่อเดือน เปรียบเทียบในช่วงก่อน ระหว่าง และหลัง การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=198)	26
รูปที่ 15	การเพิ่มขึ้นของภาระหนี้สินในช่วงโควิดและหลังโควิด เปรียบเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก จำแนกตามการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน (n=293)	26

รูปที่ 16 การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบาง ในช่วงก่อน และหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก 28

รูปที่ 17 การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินครัวเรือนกลุ่มเปราะบางแต่ละประเภท 29

รูปที่ 18 ค่าเฉลี่ยรายจ่ายครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบาง เปรียบเทียบในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลัง การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก 29

รูปที่ 19 การเปลี่ยนแปลงรายจ่ายครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบางแต่ละประเภทหลังการระบาดของโรคโควิด-19 29

รูปที่ 20 ร้อยละครัวเรือนที่มีความหิวระดับต่าง ๆ 30

รูปที่ 21 ร้อยละครัวเรือนที่มีความหิวระดับต่าง ๆ จำแนกตามรายได้ครัวเรือนต่อเดือน 30

รูปที่ 22 ความมั่นคงทางอาหารของครัวเรือนใน 30 วันที่ผ่านมา 31

รูปที่ 23 ความมั่นคงของอาหารของครัวเรือนใน 7 วันที่ผ่านมา 31

รูปที่ 24 ผลกระทบต่อการบริโภคอาหารอย่างเพียงพอจำแนกตามระดับรายได้ครัวเรือน 32

รูปที่ 25 การแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารในครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 0-5 ปี 32

รูปที่ 26 ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร (บาทต่อเดือน) และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายด้านอาหารของครัวเรือนหลังการระบาดของโรคโควิด-19 33

รูปที่ 27 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน 33

รูปที่ 28 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อการใช้ชีวิตประจำวันจำแนกตามกลุ่มอายุ 34

รูปที่ 29 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อการซื้อข้าวของเครื่องใช้ จ่ายตลาด จำแนกตามประเภทชุมชน 34

รูปที่ 30 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์จำแนกตามครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบาง 35

รูปที่ 31 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อการสูญเสียรายได้จำแนกตามอาชีพ 35

รูปที่ 32 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อการเดินทางจำแนกตามประเภทชุมชน 36

รูปที่ 33 ความรู้สึกวิตกกังวลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามเพศ 36

รูปที่ 34 ความรู้สึกวิตกกังวลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามกลุ่มอายุ 36

รูปที่ 35 การรับรู้ผลกระทบของโควิด-19 ต่อความรุนแรงจากเหตุสถานการณ์ความไม่สงบ จำแนกตามระดับพื้นที่ 37

รูปที่ 36 ความวิตกกังวลต่อประเด็นต่าง ๆ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 41

รูปที่ 37 ความรู้สึกวิตกกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามเพศ 42

รูปที่ 38 ความรู้สึกวิตกกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามกลุ่มอายุ 42

รูปที่ 39 การจัดการกับความวิตกกังวลในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามเพศ 43

รูปที่ 40 การจัดการกับความวิตกกังวลในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามอายุ 43

รูปที่ 41 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโควิด-19 44

รูปที่ 42 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐ แยกตามกลุ่มอายุ 44

รูปที่ 43 การเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือ เยียวยาจากภาครัฐจำแนกตามประเภทชุมชน 47

รูปที่ 44 การได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม 47

รูปที่ 45 การเข้าถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐเครือข่ายทางสังคมของเด็กในภาวะวิกฤติโควิด-19 จำแนกตามประเภทของชุมชน 48

รูปที่ 46 การป้องกัน ให้ความช่วยเหลือ หรือดูแลคนในชุมชน 48

รูปที่ 47 การปรับตัวของครัวเรือนในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 49

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 ในมณฑลอู่ฮัน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และเริ่มระบาดสู่ประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยและทั่วโลก ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2563 องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) ในวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2563 สำหรับประเทศไทยพบผู้ป่วยครั้งแรกเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2563 และแพร่ระบาดสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเดือนมีนาคมปีเดียวกัน จำนวนผู้ติดเชื้อลดลงและคงที่จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 และเริ่มมีการระบาดระลอกสองตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 จนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2565 โดยมีการระบาดสูงสุดในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2564 มีผู้ติดเชื้อทั้งหมดจนถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 จำนวน 145,442 ราย และเสียชีวิตจำนวน 1,194 คน มีอัตราป่วยตายที่ร้อยละ 0.82

หลังจากมีการระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงแรกรัฐบาลกำหนดมาตรการที่เข้มงวด เช่น การประกาศภาวะฉุกเฉิน ห้ามการเดินทาง การปิดกิจการ สถานประกอบการ สถาบันการศึกษา การปิดชุมชนและเมือง (lockdown) การเว้นระยะห่างทางสังคม ฯลฯ ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้างต่อเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทั้งประเทศ ทำให้เกิดการชะงักงันในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ลูกจ้างต้องหยุดงานโดยไม่ได้รับเงินเดือน ถูกเลิกจ้าง รายได้ลดลง ไม่สามารถชำระหนี้สินได้ มีหนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น แรงงานนอกระบบหยุดประกอบอาชีพโดยไม่มีหลักประกันรายได้เมื่อว่างงาน เป็นต้น การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ผู้ค้ารายย่อย ลูกจ้างและแรงงานนอกระบบ เกิดการว่างงานและขาดรายได้ฉับพลัน นอกจากนี้ยังพบผลกระทบด้านสังคมอื่น ๆ เช่น การหลุดออกจากระบบการศึกษา ภาวะขาดสารอาหาร และความรุนแรงในเด็กอันเนื่องมาจากการปิดโรงเรียนเป็นระยะเวลานาน สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ซึ่งประสบปัญหาจากความไม่สงบ ความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมมาอย่างยาวนาน การระบาดของโรคโควิด-19 จึงยิ่งซ้ำเติมให้ปัญหาเดิมมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อประชาชน แต่การศึกษาผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังจำกัด ดังนั้นการศึกษาผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจสถานการณ์และวางแผนการจัดการและจัดทำนโยบายสาธารณะที่สอดคล้องกับสภาพและสถานการณ์ที่เป็นจริง อันจะนำประโยชน์สู่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 ที่มีต่อประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้แสดงตามรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานภาครัฐในระดับชุมชนและภูมิภาคนำผลการศึกษาไปกำหนดนโยบายเพื่อบรรเทาผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง (cross-sectional study)

สถานที่ทำวิจัย

พื้นที่ 39 ตำบลในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ประชากรศึกษา

ครัวเรือนตามทะเบียนราษฎรในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 590,617 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

หัวหน้าหรือตัวแทนครัวเรือนตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยพิจารณาจากจำนวนครัวเรือนแยกตามพื้นที่ศึกษา ใช้สูตรการคำนวณคือ

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\frac{z^2 \times p(1-p)}{e^2}}{1 + \left(\frac{z^2 \times p(1-p)}{e^2 N}\right)}$$

N = จำนวนครัวเรือน
z = ระดับความเชื่อมั่นที่ต้องการ โดยใช้ 95 เปอร์เซ็นต์ซึ่งจะทำให้ค่า z อยู่ที่ 1.96
e = ระยะขอบของข้อผิดพลาดคือ 5 เปอร์เซ็นต์
p = สัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง คือ 50 เปอร์เซ็นต์

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนที่เหมาะสมอย่างน้อย 736 ครัวเรือน การวิจัยนี้ได้ประมาณการจำนวนครัวเรือนที่ไม่ตอบรับร้อยละ 10 ดังนั้น จึงเก็บข้อมูลครัวเรือนทั้งสิ้น 819 ครัวเรือน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified sampling method) เริ่มจากการสุ่มอย่างง่ายเพื่อคัดเลือกตำบลในแต่ละจังหวัดซึ่งประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จำนวนจังหวัดละ 245 ตำบล และจังหวัดนราธิวาส จำนวน 246 ตำบล แล้วสุ่มครัวเรือนจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรด้วยวิธีการอย่างง่ายตำบลละ 21 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 819 ครัวเรือน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (ภาคผนวก) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน
ส่วนที่ 2 ผลกระทบต่อครัวเรือนและชุมชน
ส่วนที่ 3 ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
ส่วนที่ 4 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครัวเรือน

ส่วนที่ 5 ผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน

ส่วนที่ 6 ผลกระทบต่อการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครัวเรือน

ส่วนที่ 7 การเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟูจากรัฐ

ส่วนที่ 8 การปรับตัวของครัวเรือนช่วงวิกฤติโควิด-19

เครื่องมือการวิจัยได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้ (pilot study) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรจำนวน 30 ราย และนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมรายชื่อตำบลและหมู่บ้านจากข้อมูลกระทรวงมหาดไทย

2. สุ่มเลือกจังหวัดละ 13 ตำบล ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายรวมทั้งสิ้น 39 ตำบล โดยกำหนดให้หมู่บ้านรายชื่อลำดับที่ 1 เป็นพื้นที่ศึกษา

3. สุ่มครัวเรือนจากหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวนหมู่บ้านละ 21 ครัวเรือน ทั้งสิ้น 819 ครัวเรือน และกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้ที่หัวหน้าครอบครัวมอบหมาย และมีอายุ 18 ปีขึ้นไป

4. ฝึกอบรมผู้เก็บข้อมูลภาคสนามและกำหนดแนวปฏิบัติในการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้

4.1 ประเมินความเสี่ยงโดยบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ก่อนการนัดหมายโดยผู้สัมภาษณ์จะต้องได้รับการประเมินความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคโควิด-19 ในระดับต่ำเท่านั้น

4.2 ผู้เก็บข้อมูลและอาสาสมัครสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาระหว่างการสัมภาษณ์

4.3 ล้างมือและอุปกรณ์ก่อนและหลังการสัมภาษณ์ด้วยแอลกอฮอล์

4.4 สัมภาษณ์ในสถานที่ที่อากาศถ่ายเทและเว้นระยะห่าง 1.5 เมตร ระหว่างการสัมภาษณ์

4.5 หลีกเลี่ยงการสัมผัสกัน การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 50 นาที

4.6 ผู้เก็บข้อมูลภาคสนามเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในตำบลเดียวกันกับชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. ผู้เก็บข้อมูลชี้แจงเอกสารแสดงความยินยอมต่ออาสาสมัครวิจัยให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างละเอียด รวมถึงค่าตอบแทนสำหรับอาสาสมัคร และให้เวลาในการซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จนเข้าใจ

6. ให้อาสาสมัครรู้สึกว่ามีอิสระในการตัดสินใจ โดยดำเนินการดังนี้

6.1 กรณีอาสาสมัครแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย สัมภาษณ์ด้วยความสุภาพ

6.2 กรณีอาสาสมัครไม่ยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย ให้อธิบายทางเลือกอื่น ดังนี้

(1) หากท่านไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ท่านมีทางเลือกอื่น เช่น ท่านมีสิทธิที่จะเลือกไม่ตอบคำถามข้อใดข้อหนึ่งก็ได้ โดยไม่มีการสูญเสียประโยชน์ใด ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(2) อาสาสมัครมีสิทธิตามกฎหมายที่จะถอนตัวออกจากโครงการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยไม่มีการสูญเสียประโยชน์ใด ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

7. ผู้ทำการสัมภาษณ์บันทึกข้อมูลลงในแบบสอบถามแล้วบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรม Kobo Toolbox

8. การเก็บรักษาข้อมูลในการตอบแบบสอบถามไว้เป็นความลับ เอกสารแบบสัมภาษณ์ไม่มีข้อมูลที่ระบุตัวตนหรือเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลของอาสาสมัคร โดยเจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลภาคสนามจะรวบรวมส่งแบบสัมภาษณ์กลับมายังหัวหน้าโครงการวิจัย และการบันทึกด้วยโปรแกรม Kobo Toolbox ข้อมูลจะ Upload Files ไปยัง Document Server ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และผู้ดูแลระบบเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ดังนั้นข้อมูลต่าง ๆ จะถูกเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีและจำกัดการเข้าถึงข้อมูลของผู้ไม่เกี่ยวข้อง

วิธีการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สำรวจข้อมูลโดย วิธีการสุ่ม จำนวน 819 ครัวเรือน แบ่งเป็น 39 หมู่บ้าน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 12 เมษายน ถึง 11 มิถุนายน พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรกในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส) โดยมีผลการศึกษาดังนี้

ข้อมูลที่ได้จาก Kobo Toolbox จะถูกนำเข้าในโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาเพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบด้านต่างๆ

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือศาสนา การศึกษา และอาชีพ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจังหวัด

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)		
	จังหวัดปัตตานี	จังหวัดยะลา	จังหวัดนราธิวาส
เพศ			
เพศชาย	55 (20.2)	61 (22.3)	80 (29.3)
เพศหญิง	218 (79.8)	212 (77.7)	193 (70.7)
อายุ (ค่าเฉลี่ย = 46.5, = 14.8)			
น้อยกว่า 30 ปี	35 (12.8)	36 (13.2)	42 (15.4)
อายุ 30-39 ปี	60 (22.0)	61 (22.3)	48 (17.6)
อายุ 40-49 ปี	68 (24.9)	65 (23.8)	65 (23.8)
อายุ 50-59 ปี	46 (16.9)	65 (23.8)	54 (19.8)
อายุ 60 ปีขึ้นไป	64 (23.4)	46 (16.9)	64 (23.4)
ศาสนา			
พุทธ	45 (16.5)	19 (7.0)	6 (2.2)
อิสลาม	228 (83.5)	254 (93.0)	267 (97.8)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจังหวัด (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)		
	จังหวัดปัตตานี	จังหวัดยะลา	จังหวัดนราธิวาส
การศึกษา			
ไม่ได้เรียนหนังสือ	33 (12.1)	43 (15.8)	65 (23.8)
ระดับประถมศึกษา ป.4/ป.6/ป.7 หรือเทียบเท่า	99 (36.3)	107 (39.2)	91 (33.3)
ระดับมัธยมต้นหรือเทียบเท่า	26 (9.5)	28 (10.3)	46 (16.8)
ระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า	51 (18.7)	42 (15.4)	42 (15.4)
ระดับสายอาชีพ ปวช. ปวส.	26 (9.5)	7 (2.6)	12 (4.4)
ระดับปริญญาตรี	36 (13.2)	43 (15.8)	16 (5.9)
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	2 (0.7)	3 (1.1)	1 (0.4)
อาชีพปัจจุบัน			
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	13 (4.8)	13 (4.8)	2 (0.7)
พนักงานบริษัทเอกชน	4 (1.5)	4 (1.5)	2 (0.7)
ค้าขายรายย่อย/บริการรายย่อย	21 (7.7)	21 (7.7)	24 (8.8)
ธุรกิจส่วนตัว/ผู้ประกอบการ	10 (3.7)	23 (8.4)	12 (4.4)
ผู้ใช้แรงงาน/ รับจ้างทั่วไป	67 (24.5)	45 (16.5)	82 (30.0)
เกษียณอายุ/ พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	25 (9.2)	17 (6.2)	44 (16.1)
เกษตรกร/ ประมง	66 (24.2)	102 (37.4)	46 (16.8)
อาชีพอิสระ อาทิ ทนายความ สถาปนิก	2 (0.7)	1 (0.4)	0 (0.0)
ว่างงาน/ไม่มีงานทำ/ตกงาน	45 (16.5)	22 (8.1)	51 (18.7)
อื่น ๆ	20 (7.3)	25 (9.2)	10 (3.7)

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงที่อาศัยอยู่จังหวัดปัตตานีคิดเป็นร้อยละ 79.8 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 20.2 ผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดยะลาเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 77.7 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 22.3 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดนราธิวาส เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 70.7 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 29.3 กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี มากที่สุด รองลงมามีอายุระหว่าง 30-39 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม โดยพบในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ร้อยละ 83.5 ร้อยละ 93.0 และร้อยละ 97.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาโดยพบร้อยละ 36.3 ร้อยละ 39.2 และร้อยละ 33.3 ในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างหรือใช้แรงงาน รองลงมาคือ เกษตรกร/ประมง

ตารางที่ 2 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน (n= 819 ครัวเรือน)

รายละเอียด	เพศชาย	เพศหญิง	ทั้งสองเพศ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
อายุ 0-2 ปี	90 (5.0)	85 (4.3)	175 (4.6)
อายุ 3-5 ปี	126 (7.0)	115 (5.8)	241(6.4)
อายุ 6-18 ปี	449 (25.0)	437 (22.0)	886 (23.4)
อายุ 19-39 ปี	559 (31.0)	619 (31.1)	1,178 (31.0)
อายุ 40-59 ปี	365 (20.3)	467 (23.4)	832 (21.9)
อายุ 60 ปีขึ้นไป	211 (11.7)	272 (13.6)	483 (12.7)
รวม	**1,800 (100)**	**1,995 (100)**	**3,795 (100)**

ตารางที่ 2 พบว่า ในจำนวน 819 ครัวเรือน มีจำนวนสมาชิกอาศัยอยู่ด้วยกัน 3,795 คน โดยร้อยละ 84.6 ของครัวเรือนมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวตั้งแต่ 1-6 คน และมีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 10 คน ร้อยละ 2.1 (รูปที่ 2) ประมาณร้อยละ 34 ของครัวเรือนมีเด็กเล็กอายุ 0-5 ปี เฉลี่ย 1-2 คน (รูปที่ 3) และร้อยละ 44 ของครัวเรือนมีผู้สูงอายุอยู่ด้วยจำนวน 1-3 คน (รูปที่ 4) และร้อยละ 18 ของครัวเรือนมีผู้ป่วยและผู้พิการอาศัยอยู่ด้วยจำนวน 1-3 คน (รูปที่ 5)

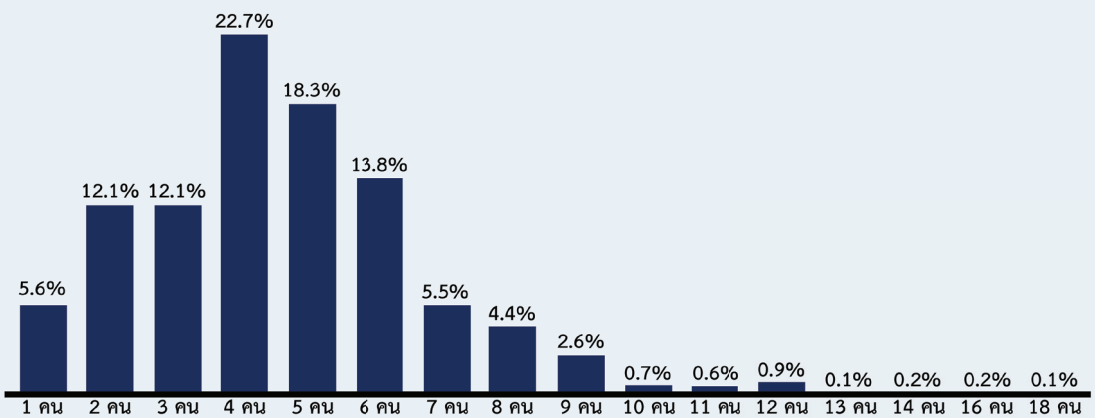

รูปที่ 2 ร้อยละและจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน (ทุกช่วงอายุ)

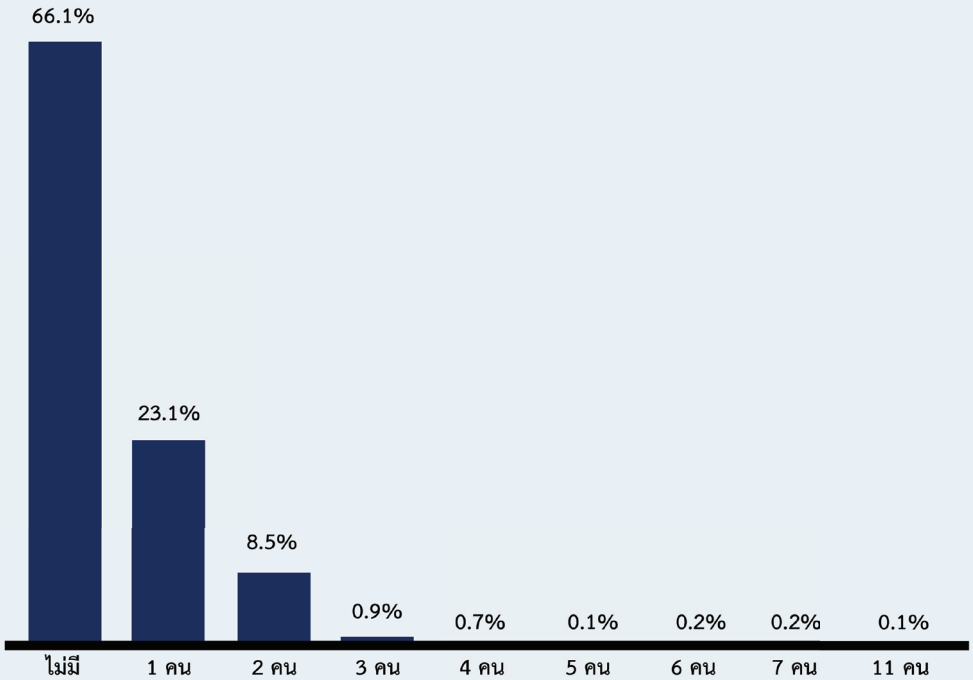

รูปที่ 3 ร้อยละและจำนวนรัวเรือนที่มีเด็กเล็กอายุ 0-5 ปีอยู่ด้วยกันในครอบครัว

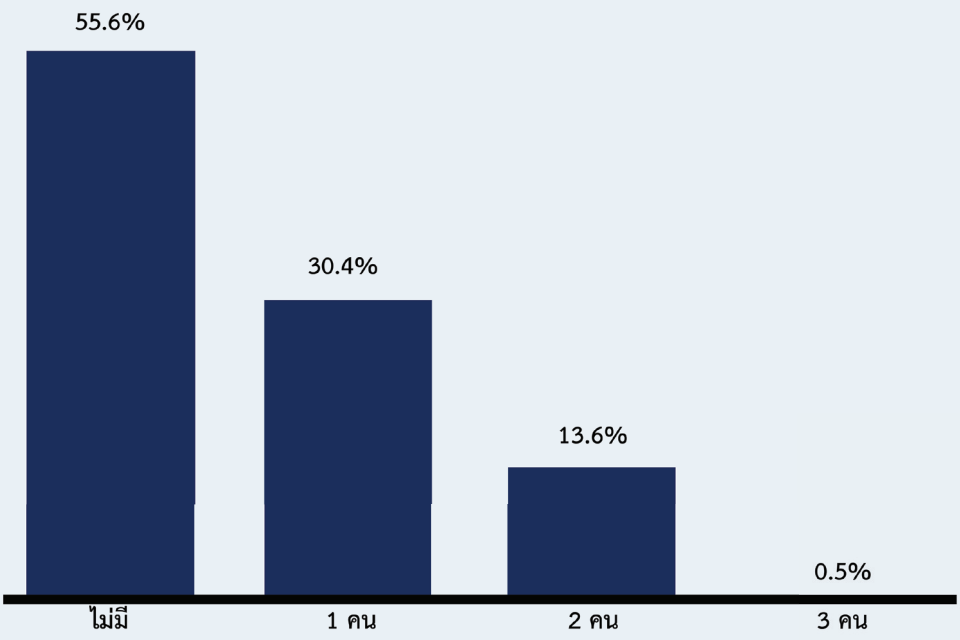

รูปที่ 4 ร้อยละและจำนวนครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่ด้วยกันในครอบครัว

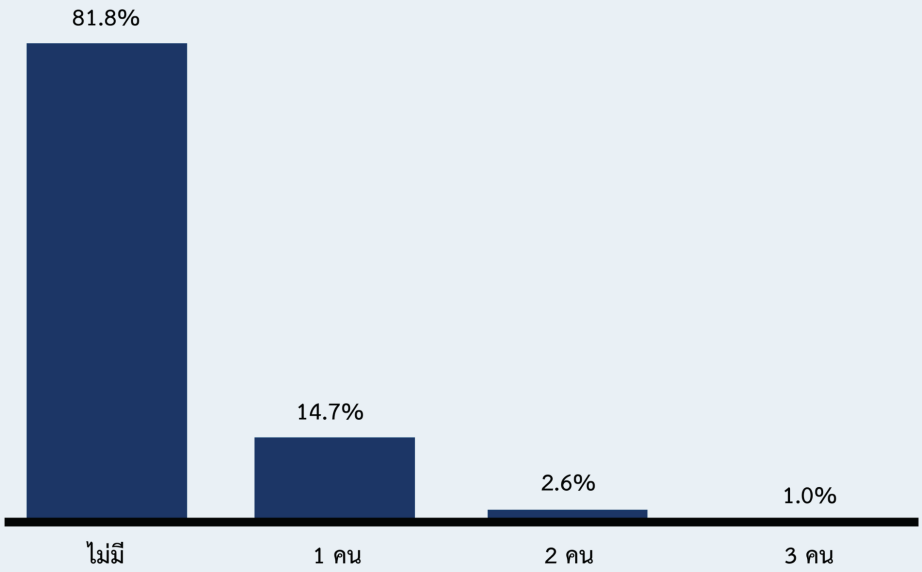

รูปที่ 5 ร้อยละและจำนวนครัวเรือนที่มีสมาชิกเป็นผู้ป่วยหรือผู้พิการ

ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของชุมชน

ครัวเรือนในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสอาศัยในพื้นที่ชุมชนชนบทร้อยละ 64.5, 70.0, และร้อยละ 46.2 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบประเภทชุมชนจำแนกตามฐานเศรษฐกิจและสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างอาศัยในชุมชนพืชเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว เงาะ มังคุด ทุเรียน ลองกอง ร้อยละ 37.7 ร้อยละ 54.2 และร้อยละ 66.3 ในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ตามลำดับ (ตารางที่ 3 และ 4) โดยมีจำนวน 6 หมู่บ้าน (ร้อยละ 15.4) เป็นชุมชนที่เคยถูกล็อกดาวน์ (lockdown) จากการระบาดของโควิด-19 ระลอกแรก (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบประเภทชุมชนตามลักษณะพื้นที่ จำแนกตามจังหวัด

รายละเอียด	จำนวนครัวเรือน (ร้อยละ)		
	จังหวัดปัตตานี	**จังหวัดยะลา**	**จังหวัดนราธิวาส**
ชุมชนใกล้เมือง	87 (31.9)	74 (27.1)	123 (45.0)
ชุมชนชนบท	176 (64.5)	191 (70.0)	126 (46.2)
ชุมชนเมือง	10 (3.6)	8 (2.9)	23 (8.4)
ชุมชนประมงพื้นบ้าน	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.4)
รวม	**273 (100)**	**273 (100)**	**273 (100)**

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบประเภทชุมชนตามลักษณะฐานเศรษฐกิจและสังคมจำแนกตามจังหวัด

รายละเอียด	จำนวนครัวเรือน (ร้อยละ)		
	จังหวัดปัตตานี	จังหวัดยะลา	จังหวัดนราธิวาส
ชุมชนการพาณิชย์	56 (20.5)	26 (9.5)	33 (12.1)
ชุมชนชาวนา	98 (35.9)	49 (18.0)	49 (17.9)
ชุมชนพืชเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว เงาะ มังคุด ทุเรียน ลองกอง	103 (37.7)	148 (54.2)	181 (66.3)
ชุมชนสวนผัก	16 (5.9)	50 (18.3)	10 (3.7)
รวม	**273 (100)**	**273 (100)**	**273 (100)**

ตารางที่ 5 ประเภทชุมชนตามลักษณะการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

รายละเอียด	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
ชุมชนไม่เคยถูกล็อกดาวน์ (lockdown)	33	84.6
ชุมชนเคยถูกล็อกดาวน์ (lockdown) ดังนี้ Min = 14 วัน Max = 30 วัน Average = 26 วัน	6	15.4
รวม	**39**	**100**

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบด้านการประกอบอาชีพ

สมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างรายวันทั่วไป รองลงมาประกอบอาชีพ รับจ้างภาคการเกษตร หลังการระบาดของโรคโควิด 19 ระลอกแรก พบว่า สัดส่วนสมาชิกในครอบครัวที่ว่างงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.6 เป็นร้อยละ 19.1 และร้อยละ 15.9 หลังการผ่อนคลายมาตรการ ในขณะที่การประกอบอาชีพรับจ้างรายวันทั่วไปลดลงจากร้อยละ 38.7 (ก่อน) เป็นร้อยละ 32.4 ระหว่างการใช้มาตรการเข้มงวด (loackdown) และร้อยละ 35.1 (หลังการระบาดระลอกแรก) ตามลำดับ ผู้ประกอบอาชีพรับราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้รับผลกระทบน้อย (รูปที่ 6)

รูปที่ 7 แสดงสัดส่วนการว่างงานของสมาชิกในครัวเรือนเมื่อจำแนกตามประเภทชุมชน พบว่า ชุมชนชนบทมีสัดส่วนการว่างงานสูงกว่าผู้ที่อยู่ในชุมชน ในขณะที่สัดส่วนการว่างงานของผู้ที่อยู่ในชุมชนชนบทลดลงในช่วงที่มีการระบาด เนื่องจากผู้ที่อยู่ในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพภาคการเกษตรซึ่งได้รับผลกระทบน้อยกว่า นอกจากนี้ ยังพบว่า แรงงานที่ออกไปหารายได้ (ต่างจังหวัด ต่างประเทศ) ต้องเดินทางกลับบ้าน เนื่องจากว่างงานในช่วงที่มีการใช้มาตรการเข้มงวด (lockdown) เนื่องจากต้องหยุดงานหรือไม่มีงานจำนวน 86 คน ใน 54 ครัวเรือน (ร้อยละ 7 ของครัวเรือน) และมี 62 คน หรือร้อยละ 72 ของผู้ที่เดินทางกลับ ยังไม่สามารถหางานทำหรือหารายได้ (ตารางที่ 6-8)

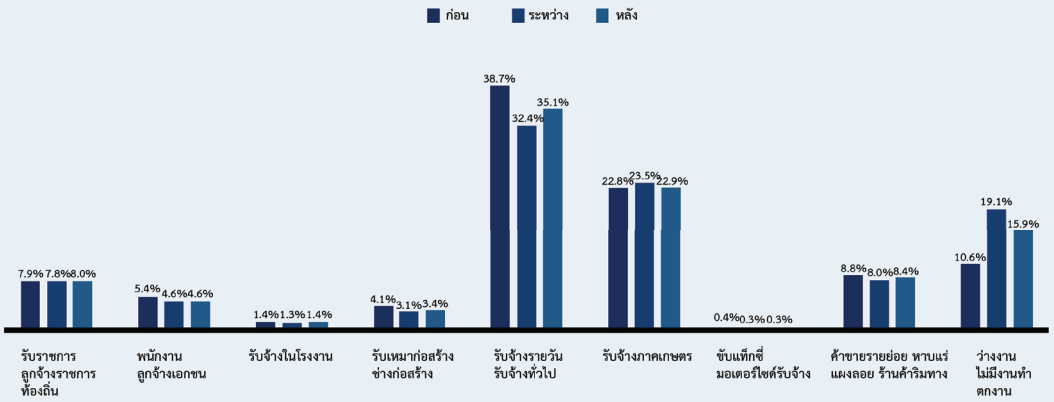

รูปที่ 6 สัดส่วนการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน ก่อน ระหว่าง และหลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=1,774)

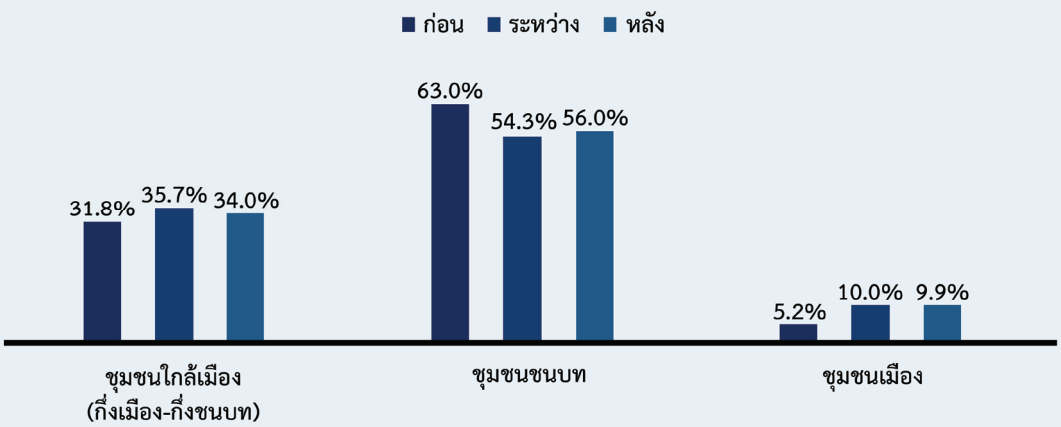

รูปที่ 7 สัดส่วนการว่างงานของสมาชิกในครัวเรือนจำแนกตามประเภทชุมชน ในช่วงก่อน ระหว่าง และหลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่มีสมาชิกไปทำงานนอกพื้นที่ (ในประเทศ/ต่างประเทศ) และกลับมาอยู่บ้านในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ไม่มี	769	93.0
มี	54	7.0
รวม	**823**	**100**

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครัวเรือนที่กลับมาอยู่บ้านในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามการมีงานทำ

การย้ายถิ่นกลับในช่วงโควิด-19	จำนวน	ร้อยละ
กลับมา และอยู่กินกับครัวเรือนโดยยังไม่สามารถหางานทำหรือหารายได้	62	72.1
กลับมาทำอาชีพใหม่ในชุมชนหรือหารายได้ดูแลตัวเอง	16	18.6
กลับมาช่วยครอบครับทำการเกษตรหรืออาชีพเสริมทางการเกษตร	5	5.8
กลับมาทำอาชีพใหม่ในชุมชน และช่วยครอบครับทำการเกษตร	3	3.5
รวม	86	100

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละสาเหตุการย้ายถิ่นกลับมาอยู่บ้านของสมาชิกในครัวเรือนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

สาเหตุการย้ายถิ่นกลับบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
ถูกเลิกจ้าง (ถาวร)	35	40.7
หยุดงานชั่วคราว เนื่องจากสถานที่ทำงานปิด/ให้ทำงานจากที่บ้าน (work from home)	12	14.0
สถานที่ทำงานหรือค้าขายถูกสั่งปิดหรือถูกห้ามค้าขาย	31	36.0
มีผู้ซื้อสินค้า/ผู้มาใช้บริการลดลง และไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายได้	8	9.3
รวม	86	100

ผลกระทบด้านรายได้

ก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 สัดส่วนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน (ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน) มีประมาณร้อยละ 4 และเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่า (ร้อยละ 10) ในช่วงที่มีการระบาดระลอกแรก สัดส่วนของครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนลดลงเหลือร้อยละ 6 หลังการระบาดระลอกแรก แต่ยังคงสูงกว่าก่อนการระบาดร้อยละ 2 (รูปที่ 8)

สำหรับรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน (n=1,269) พบว่า จำนวนผู้ที่มีรายได้มากกว่า 5,000 บาทต่อเดือนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนเกิดการระบาด (รูปที่ 9) โดยมีสัดส่วนของผู้มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 41.1 ก่อนการระบาดเป็นร้อยละ 47.5 ในช่วงที่มีการระบาดและปิดเมือง (lockdown) และเป็นร้อยละ 46.3 หลังการระบาดระลอกแรก แสดงให้เห็นว่าแม้หลังการคลายมาตรการแล้วผลกระทบด้านรายได้ไม่ได้ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 สัดส่วนสมาชิกในครัวเรือนที่มีระดับรายได้มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ลดลงจากร้อยละ 15.3 เป็นร้อยละ 13.6 ในช่วงที่มีการระบาดและเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 14.4 หลังการคลายมาตรการการควบคุมโรคที่เข้มงวด (lockdown)

สำหรับผลกระทบต่อรายได้จำแนกตามการประกอบอาชีพในช่วงที่มีการใช้มาตรการที่เข้มงวด (loackdown) และหลังการผ่อนคลายมาตรการ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (ก่อน มีนาคม 2563) พบว่า ผู้ประกอบอาชีพค้าขายรายย่อย หาบเร่ แผงลอย ร้านค้าริมทาง รับจ้างรายวัน รับจ้างทั่วไป และขับรถยนต์และจักรยานยนต์รับจ้าง มีการลดลงของรายได้อย่างมากในช่วงที่มีการใช้มาตรการที่เข้มงวด (lockdown) และหลังการผ่อนคลายมาตรการ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ (รูปที่ 10)

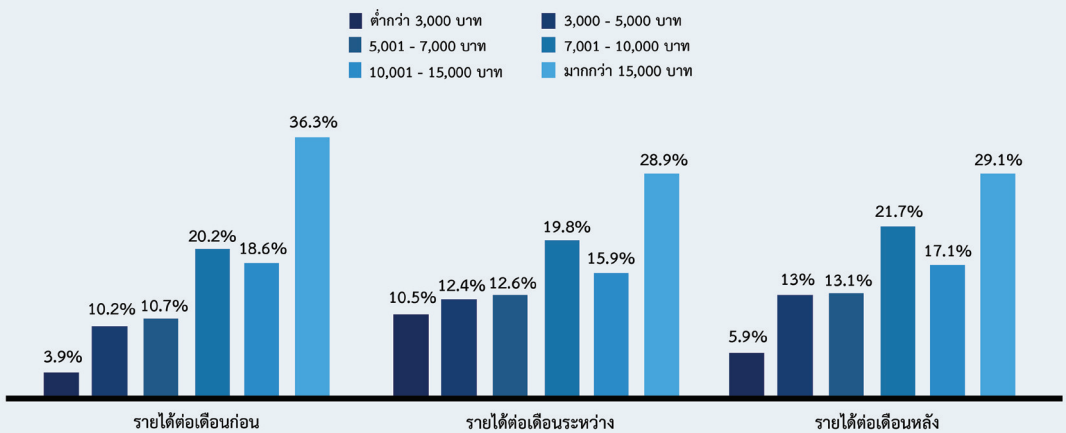

รูปที่ 8 สัดส่วนครัวเรือนจำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือนในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=736)

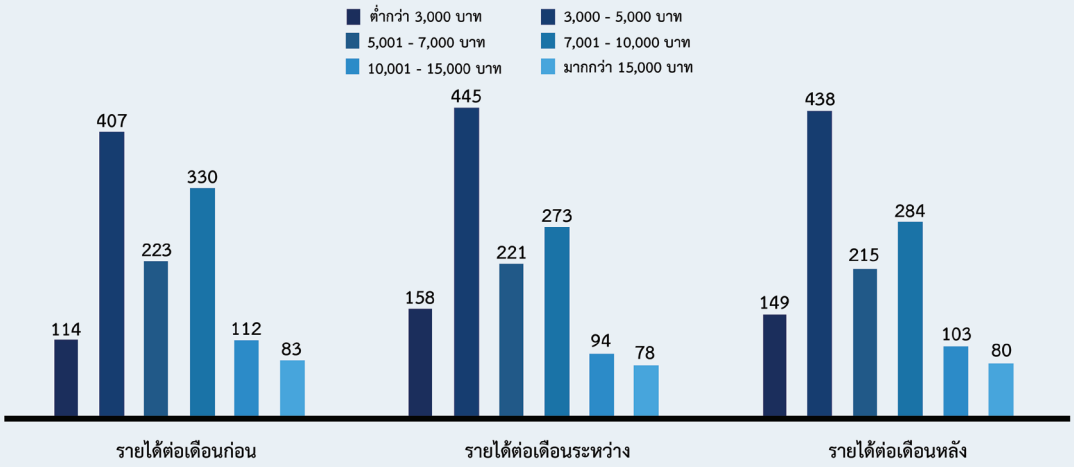

รูปที่ 9 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนจำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือนเปรียบเทียบ ก่อน ระหว่าง และหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=1,269)

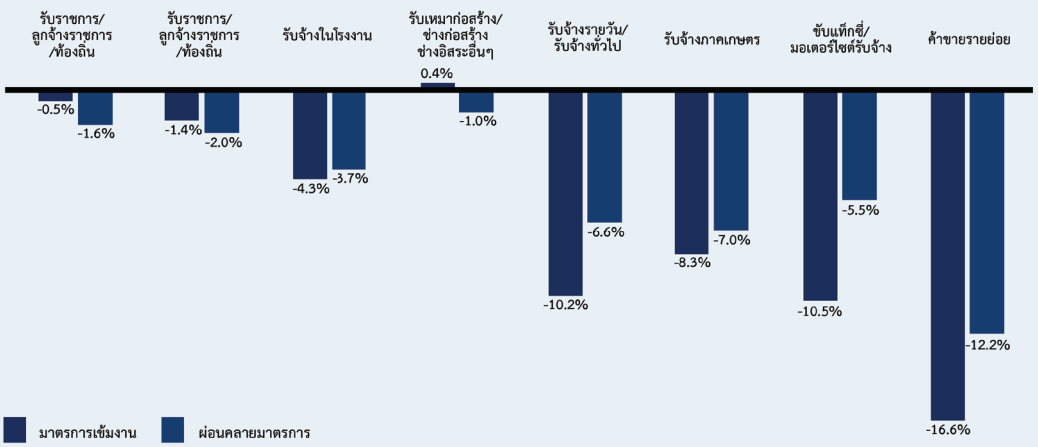

รูปที่ 10 เปรียบเทียบอัตราการลดลงของรายได้ของสมาชิกในครัวเรือนในช่วงที่มีการใช้มาตรการควบคุมโรคที่เข้มงวด (lockdown) และหลังการผ่อนคลายมาตรการกับก่อนการระบาดของโรคโควิด-19

ผลกระทบด้านรายจ่าย

การศึกษานี้เก็บข้อมูลรายจ่ายของครัวเรือน ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนทางการเกษตร ประมง การค้าขาย ค่าดูแลสุขภาพ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลาน เมื่อเปรียบเทียบระดับรายจ่ายรวมต่อเดือน ตามระยะเวลาในช่วงก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังจากเกิดการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (รูปที่ 11) พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันกับรายได้คือ รายจ่ายครัวเรือนลดลงในช่วงที่มีการใช้มาตรการควบคุมโรคที่เข้มงวด (lockdown) และหลังการผ่อนคลายมาตรการ ครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายจ่ายอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ส่วนครัวเรือนที่มีรายจ่ายที่สูงกว่า 15,000 บาทต่อเดือนลดลง เมื่อเปรียบเทียบร่ายจ่ายของครัวเรือน ในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 และหลังการระบาดระลอกแรกกับช่วงก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก พบว่า ค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ ค่าตรวจหาเชื้อโควิด เป็นต้น มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนทางการเกษตร ประมง การค้าขาย มีสัดส่วนที่ลดลงอย่างมากเช่นกัน (รูปที่ 12)

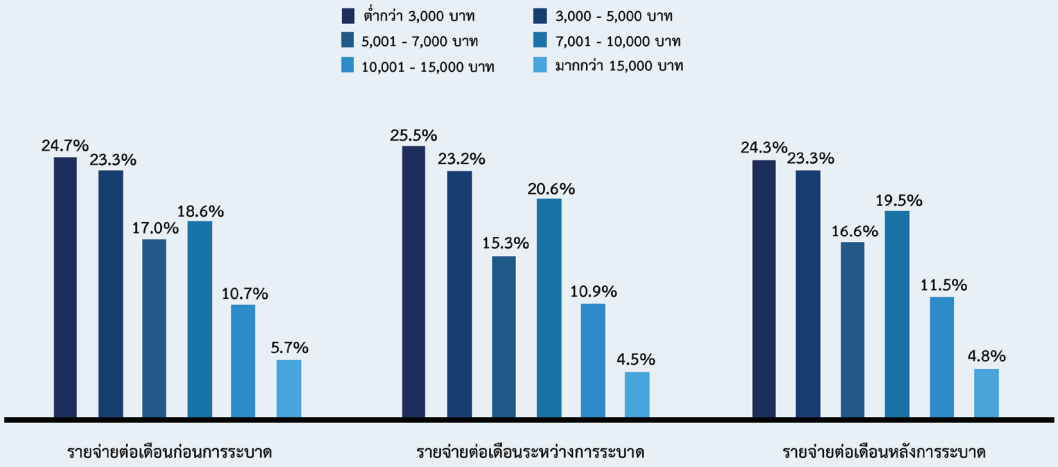

รูปที่ 11 สัดส่วนครัวเรือนจำแนกตามระดับรายจ่ายต่อเดือนในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=819)

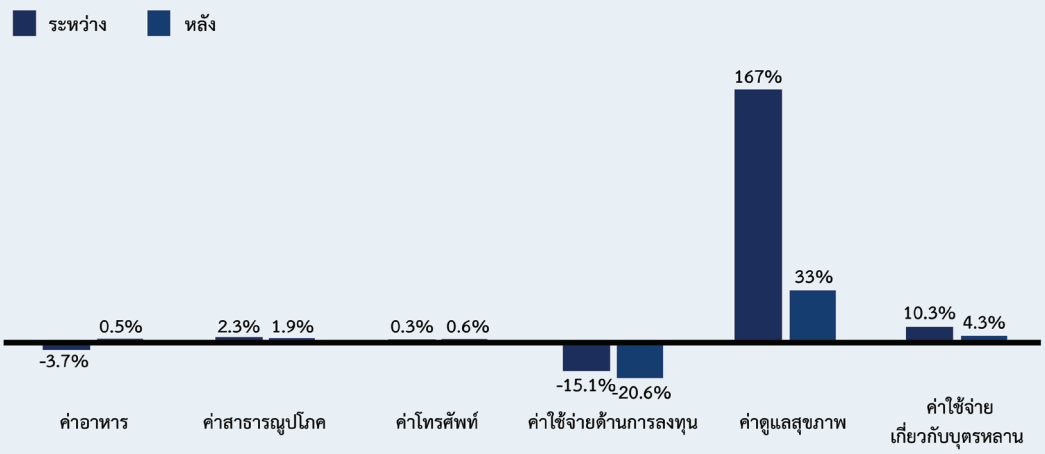

รูปที่ 12 การลดลงและการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายในช่วงระหว่างและหลัง เปรียบเทียบกับช่วงก่อน การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก จำแนกตามประเภทรายจ่ายในครัวเรือน

ผลกระทบด้านภาระหนี้สิน

การศึกษาภาระหนี้สินในและนอกระบบของสมาชิกในครัวเรือน (n=293) พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินครัวเรือนในระบบ (สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคาร เป็นต้น) และหนี้นอกระบบ (ญาติ เพื่อน นายทุน เงินกู้ออนไลน์ เป็นต้น) เพิ่มร้อยละ 5.9 เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 หลังการระบาดระลอกแรกภาระหนี้สินยังคงที่ร้อยละ 5.1 โดยมีค่าเฉลี่ยหนี้สินของครัวเรือนเท่ากับ 5,799, 6,140, 6,097 บาทต่อเดือนในช่วงก่อนการระบาด ระหว่างการระบาดและหลังการระบาดระลอกแรกตามลำดับ (รูปที่ 13) โดยมีสัดส่วนครัวเรือนที่มีภาระหนี้สินมากกว่า 3,000 บาทต่อเดือนเพิ่มขึ้นในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 และลดลงใกล้เคียงกับก่อนการระบาดหลังจากการระบาดระลอกแรก (รูปที่ 14) ทั้งนี้พบผู้มีภาระหนี้สินในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพรับเหมาก่อสร้าง ช่างก่อสร้าง ช่างอิสระสูงสุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มรับจ้างภาคการเกษตร ค้าขายรายย่อย และรับจ้างรายวัน (รูปที่ 15)

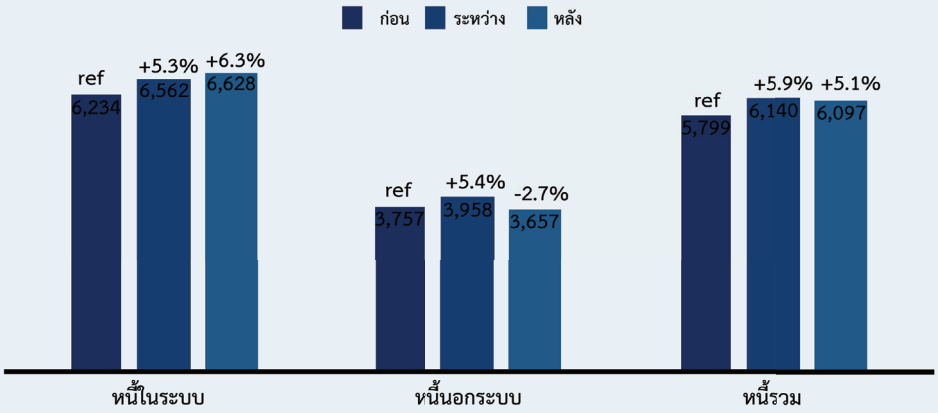

รูปที่ 13 ค่าเฉลี่ยหนี้สินในและนอกระบบของสมาชิกในครัวเรือน เปรียบเทียบในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=293)

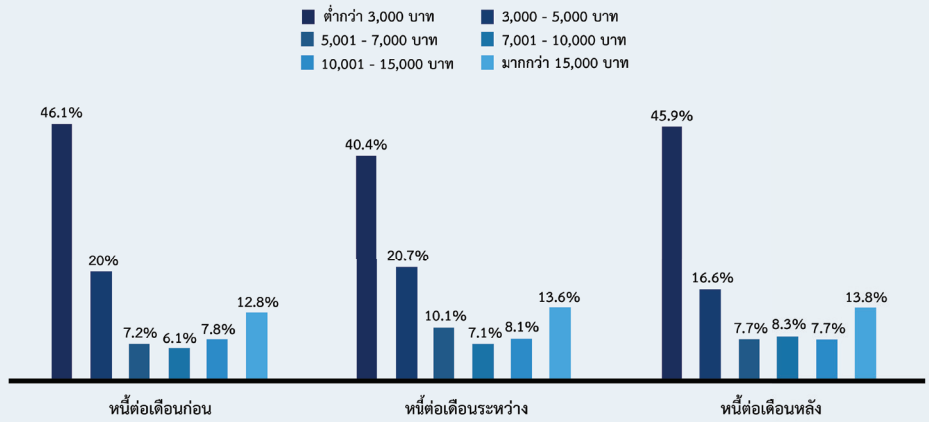

รูปที่ 14 สัดส่วนครัวเรือนจำแนกตามระดับหนี้สินต่อเดือน เปรียบเทียบในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก (n=198)

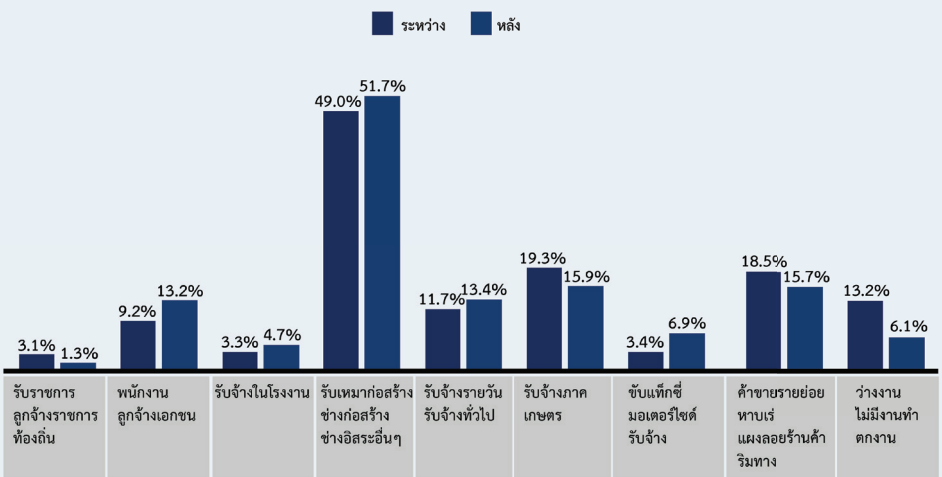

รูปที่ 15 การเพิ่มขึ้นของภาระหนี้สินในช่วงการระบาดและหลังการระบาดเปรียบเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก จำแนกตามการประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน

เมื่อเปรียบเทียบผลกระทบด้าน รายได้ หนี้สิน และรายจ่ายของครัวเรือน ก่อน ระหว่าง และหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก พบว่าชุมชนใกล้เมือง (กึ่งเมือง-กึ่งชนบท) และชุมชนชนบทมีรายได้และรายจ่ายลดลง ในขณะที่ภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น ในขณะที่ครัวเรือนในชุมชนเมืองมีรายได้ลดลง แต่ภาระหนี้สินและรายจ่ายเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบรายได้ หนี้สิน และรายจ่ายของครัวเรือน ก่อน ระหว่าง และหลัง การระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามลักษณะพื้นที่

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย (บาทต่อเดือน)		
	ก่อนโควิด-19 ระลอกแรก (ก่อน มี.ค. 63)	ระหว่างโควิด-19 ระลอกแรก (มี.ค.- พ.ค. 63)	หลังโควิด-19 ระลอกแรก (มิ.ย. 63- พ.ค.64)
ชุมชนใกล้เมือง			
รายได้ (249 ครัวเรือน)	16,724 อ้างอิง	14,859 (ลดลง 11.2%)	14,822 (ลดลง 11.4%)
รายได้ (54 ครัวเรือน)	21,618 อ้างอิง	19,691 (ลดลง 9.0%)	19,701 (ลดลง 8.9%)
หนี้สิน (54 ครัวเรือน)	6,441 อ้างอิง	6,876 (เพิ่มขึ้น 6.7%)	7,012 (เพิ่มขึ้น 8.9%)
รายจ่าย (285 ครัวเรือน)	6,630 อ้างอิง	6,452 (ลดลง 2.7%)	6,299 (ลดลง 5.0%)
ชุมชนชนบท			
รายได้ (445 ครัวเรือน)	14,664 อ้างอิง	12,693 (ลดลง 13.4%)	13,002 (ลดลง 11.3%)
รายได้ (128 ครัวเรือน)	17,889 อ้างอิง	16,069 (ลดลง 10.2%)	15,942 (ลดลง 10.9%)
หนี้สิน (128 ครัวเรือน)	7,431 อ้างอิง	8,133 (เพิ่มขึ้น 9.4%)	8,467 (เพิ่มขึ้น 13.9%)
รายจ่าย (493 ครัวเรือน)	6,586 อ้างอิง	6,409 (ลดลง 1.7%)	6,496 (ลดลง 1.4%)

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย (บาทต่อเดือน)		
	ก่อนโควิด-19 ระลอกแรก (ก่อน มี.ค. 63)	ระหว่างโควิด-19 ระลอกแรก (มี.ค.- พ.ค. 63)	หลังโควิด-19 ระลอกแรก (มิ.ย. 63- พ.ค.64)
ชุมชนเมือง รายได้ (41 ครัวเรือน)	15,421 อ้างอิง	13,205 (ลดลง 14.4%)	13,882 (ลดลง 10.0%)
รายได้ (16 ครัวเรือน)	22,930 อ้างอิง	19,825 (ลดลง 13.5%)	20,211 (ลดลง 11.9%)
หนี้สิน (16 ครัวเรือน)	7,808 อ้างอิง	9,720 (เพิ่มขึ้น 24.5%)	8,524 (เพิ่มขึ้น 9.2%)
รายจ่าย (41 ครัวเรือน)	4,513 อ้างอิง	4,686 (เพิ่มขึ้น 3.8%)	4,621 (เพิ่มขึ้น 2.4%)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบาง

ครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางทุกประเภทมีรายได้ลดลงในช่วงที่มีการใช้มาตรการควบคุมโรคที่เข้มงวด (loackdown) มากกว่าครัวเรือนที่ไม่มีกลุ่มเปราะบาง ยกเว้นผู้ป่วยติดเตียง (รูปที่ 16) รายได้ที่ลดลงมากเกิดจากสมาชิกในครัวเรือนทำงานรับจ้างไม่ประจำ เมื่อต้องหยุดงานจากสถานการณ์และมาตรการการป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ขาดรายได้ ในขณะที่หนี้สินของครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางเพิ่มขึ้นมากกว่าครัวเรือนที่ไม่มีกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะในครัวเรือนที่มีผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยติดเตียงและผู้พิการมีหนี้สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ถึงร้อยละ 20 (รูปที่ 17) เป็นที่คาดการณ์ได้ว่าภาระหนี้ที่มากขึ้นจะทำให้ครัวเรือนเหล่านี้ตกอยู่ในภาวะยากลำบากนานกว่ากลุ่มอื่นด้วยเพราะจำเป็นต้องชดใช้หนี้สินแม้จะพ้นระยะเวลาของการระบาดแล้วก็ตาม ค่าเฉลี่ยรายจ่ายของครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางสูงกว่าครัวเรือนที่ไม่มีกลุ่มเปราะบาง (รูปที่ 18) รายจ่ายที่เพิ่มสูงกว่าครัวเรือนที่ไม่มีคนเปราะบางมาจากหลายสาเหตุ เช่น ครัวเรือนที่มีเด็กเล็กมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูแลเด็กเพิ่มขึ้น ส่วนครัวเรือนที่มีผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้พิการมีรายจ่ายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น (รูปที่ 18) เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายของครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางก่อนและหลังการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า ส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นครัวเรือนที่มีผู้ป่วยติดเตียงที่มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 (รูปที่ 19)

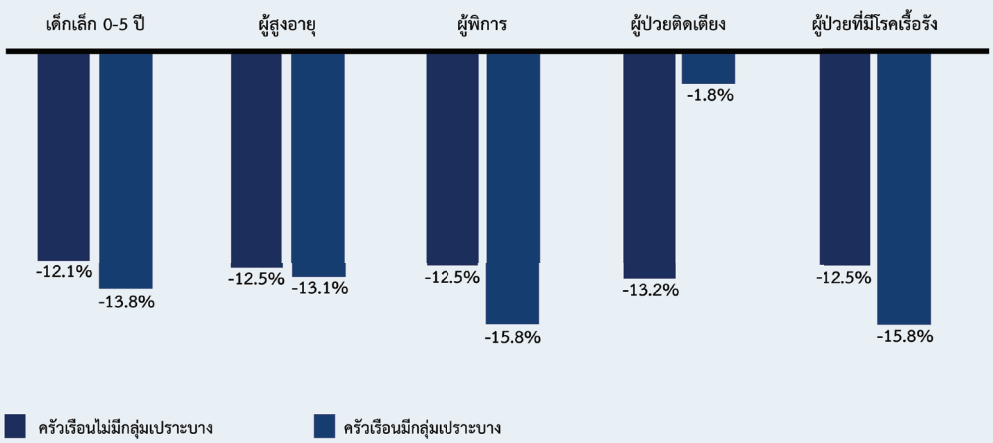

รูปที่ 16 การเปลี่ยนแปลงของรายได้ในครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบางในช่วงก่อน และหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก

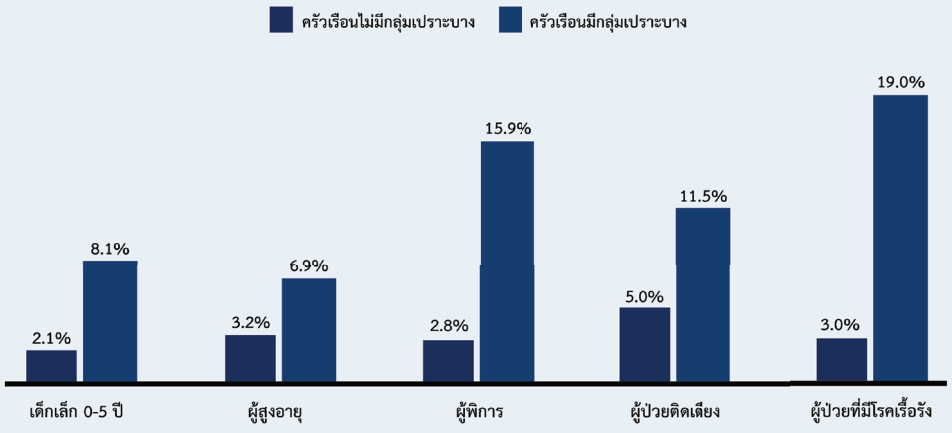

รูปที่ 17 การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินครัวเรือนกลุ่มเปราะบางแต่ละประเภท

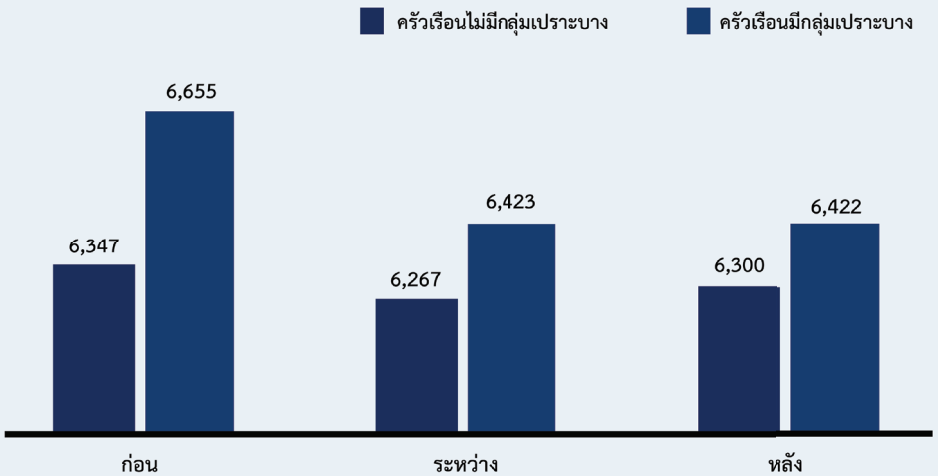

รูปที่ 18 ค่าเฉลี่ยรายจ่ายครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบาง เปรียบเทียบในช่วง ก่อน ระหว่าง และหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก

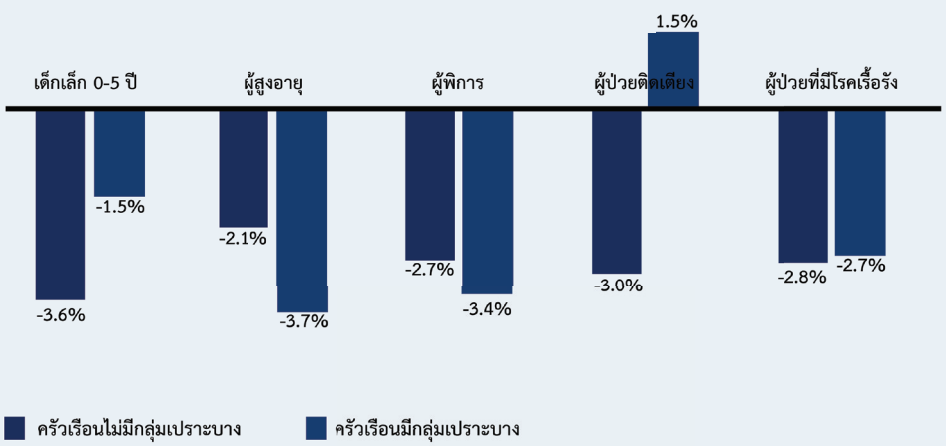

รูปที่ 19 การเปลี่ยนแปลงรายจ่ายครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบางแต่ละประเภท หลังการระบาดของโรคโควิด-19

ผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน

การวิจัยนี้ได้นำข้อคำถามดัชนียุทธศาสตร์การแก้ปัญหาของครัวเรือนโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือนประเมินความถี่ของการแก้ปัญหาของครัวเรือนแต่ละวิธีการในช่วงระยะเวลา 7 และ 30 วันที่ผ่านมา การสำรวจ พบว่า ครัวเรือนร้อยละ 21.2 (174 ครัวเรือน) มีระดับความหิวปานกลางและรุนแรง (รูปที่ 20) ครัวเรือนที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงที่สุดที่จะมีความหิวระดับรุนแรง (รูปที่ 21)

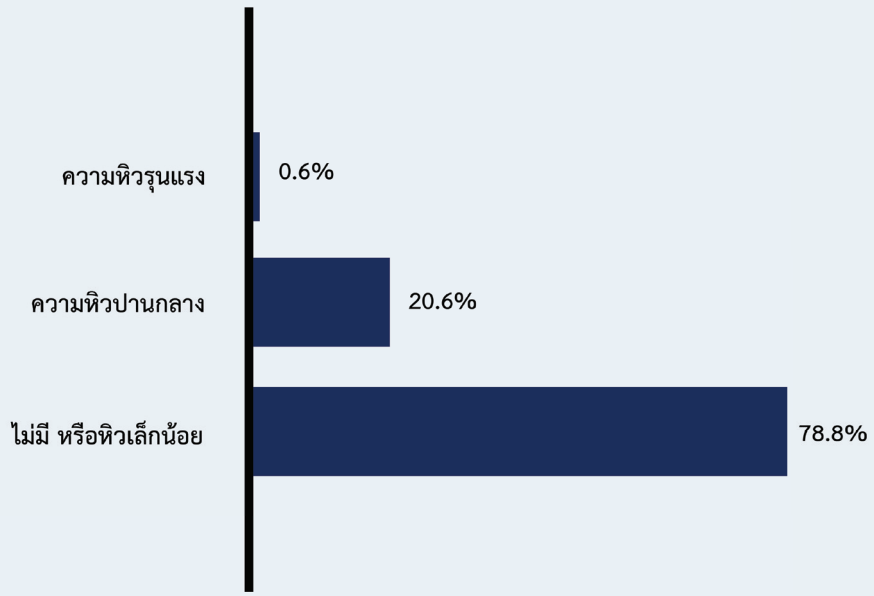

รูปที่ 20 ร้อยละของครัวเรือนที่มีความหิวระดับต่าง ๆ

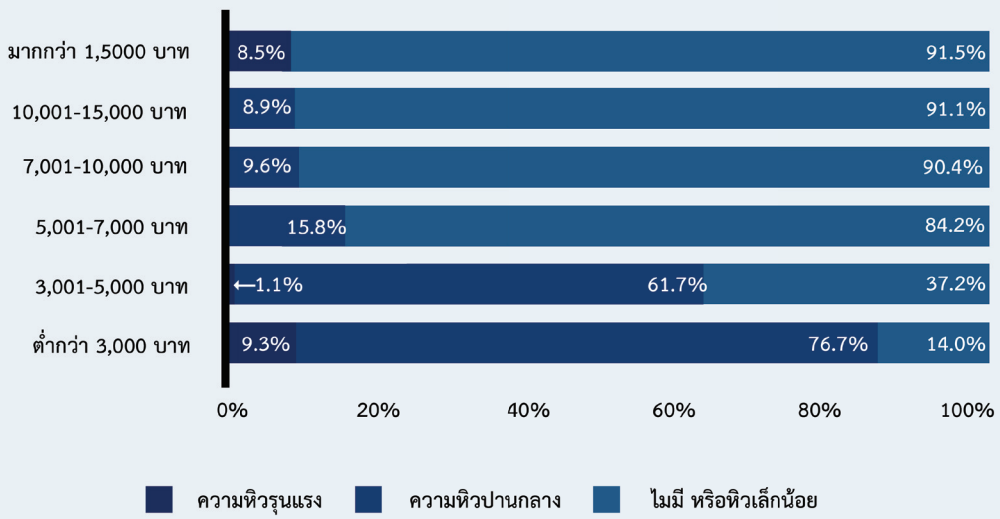

รูปที่ 21 ร้อยละของครัวเรือนที่มีความหิวระดับต่าง ๆ จำแนกตามรายได้ครัวเรือนต่อเดือน

การสำรวจระดับความหิวของครัวเรือนในช่วง 30 วันที่ผ่านมา พบว่า ครัวเรือนร้อยละ 22.4 ไม่มีอาหารที่จะรับประทานภายในบ้าน และครัวเรือนร้อยละ 24.2 มีสมาชิกที่ต้องเข้านอนตอนกลางคืนด้วยความหิวพร้อมความวิตกกังวล เนื่องจากการมีอาหารไม่เพียงพอ และร้อยละ 8.4 ของครัวเรือนมีสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้กินอะไรเลยทั้งวันทั้งคืน เพราะอาหารไม่เพียงพอ (รูปที่ 22)

การสำรวจการแก้ปัญหาด้านอาหารของครัวเรือนในช่วง 7 วันที่ผ่านมา พบว่าครัวเรือนต้องคำนึงถึงอาหารที่อยากได้น้อยกว่าและราคาถูกกว่าร้อยละ 29.3 (240 ครัวเรือน) ต้องไปขอความช่วยเหลือด้านอาหารจากเพื่อนหรือญาติร้อยละ 14.0 (115 ครัวเรือน) ต้องลดปริมาณสัดส่วนอาหารต่อมื้อร้อยละ 23.7 (194 ครัวเรือน) ต้องจำกัดหรือลดปริมาณการบริโภคอาหารของผู้ใหญ่เพื่อให้เด็กเล็กรับประทานร้อยละ 17.4 (142 ครัวเรือน) และต้องลดจำนวนมื้อที่จะรับประทานในหนึ่งวันร้อยละ 18.1 (148 ครัวเรือน) ผลสุดท้ายของดัชนียุทธศาสตร์การแก้ปัญหา (The Coping Strategies Index: CSI) ความมั่นคงทางอาหารของครัวเรือนโดยใช้กลยุทธ์ทั้ง 5 รายการทุกวัน ได้มาจากการนำค่าระดับความถี่คูณกับระดับน้ำหนักของความรุนแรง พบว่ามีค่า CSI เฉลี่ยเท่ากับ 3.5 ค่าสูงสุดเท่ากับ 50 แต่ยิ่ง CSI สูง ปัญหาความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนจะยิ่งรุนแรง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ครัวเรือนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาความมั่นคงด้านอาหารไม่รุนแรงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน RCSI สูงสุดคือ 56 ในช่วง 7 วันที่ผ่านมา (รูปที่ 23)

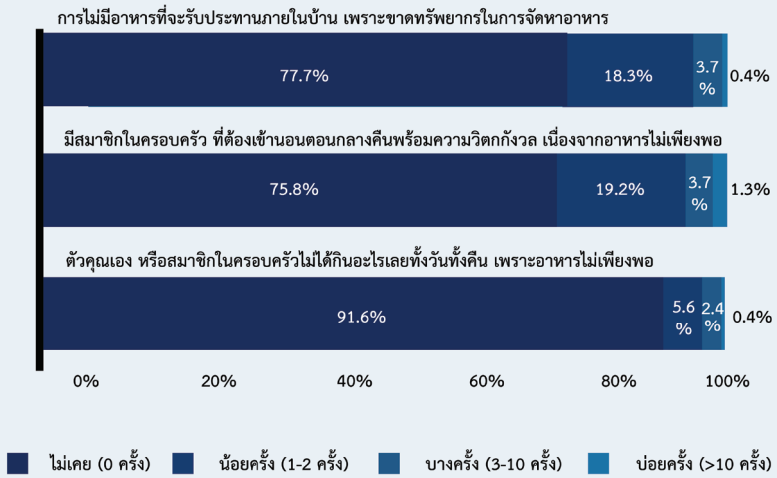

รูปที่ 22 ความมั่นคงทางอาหารของครัวเรือนใน 30 วันที่ผ่านมา

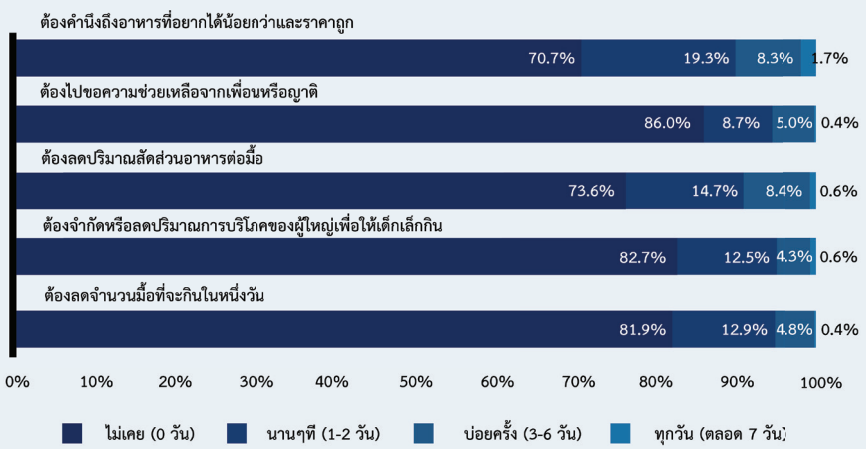

รูปที่ 23 ความมั่นคงของอาหารของครัวเรือนใน 7 วันที่ผ่านมา

การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อความเพียงพอของอาหารในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำมากที่สุด โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน (รูปที่ 24)

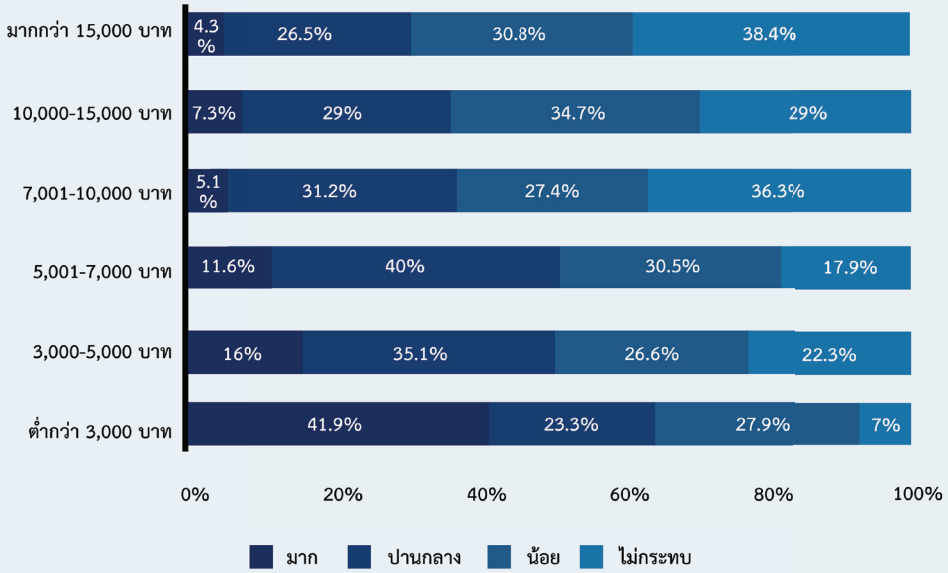

รูปที่ 24 ผลกระทบต่อการบริโภคอาหารอย่างเพียงพอจำแนกตามระดับรายได้ครัวเรือน

สถานการณ์อาหารในครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี พบว่า ครัวเรือนประมาณร้อยละ 10 ประสบกับภาวะขาดแคลนอาหารบริโภคในครัวเรือน ซึ่งจะยิ่งทำให้ปัญหาขาดสารอาหารของเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยิ่งรุนแรงขึ้น โดยครัวเรือนแก้ปัญหาด้วยการซื้ออาหารที่ราคาถูก ลดปริมาณสัดส่วนอาหารต่อมื้อ และลดจำนวนมื้ออาหาร (รูปที่ 25)

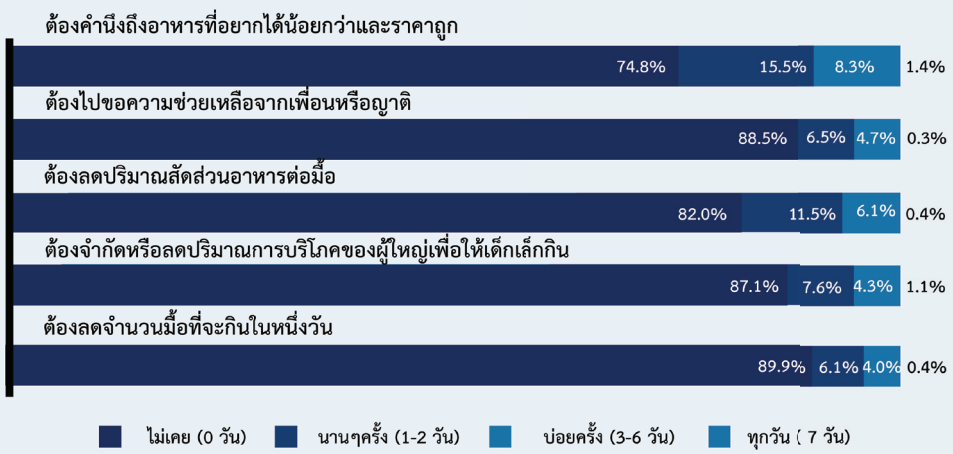

รูปที่ 25 การแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารในครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 0-5 ปี

ครัวเรือนซื้ออาหารบริโภคจากชุมชน เช่น ร้านค้าในชุมชน ตลาดนัดชุมชน และตลาดในเมืองลดลงในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ร้อยละ 3 และร้อยละ 34 ตามลำดับ ในขณะเดียวกันการซื้ออาหารผ่านร้านค้าออนไลน์ การซื้ออาหารจากรถเร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9 และร้อยละ 5 ตามลำดับ ครัวเรือนเกษตรกรรายย่อยได้รับผลกระทบด้านความมั่นคงทางอาหารในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ค่อนข้างน้อยเนื่องจากมีแหล่งอาหารจากผลผลิตของครัวเรือนและแหล่งอาหารจากฐานทรัพยากร (รูปที่ 26)

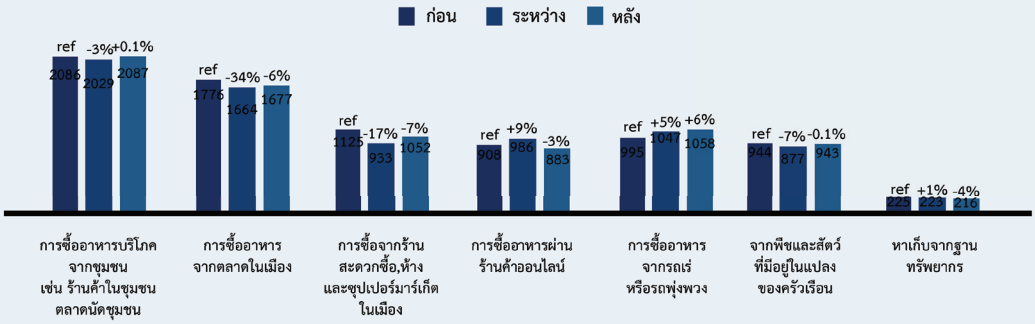

รูปที่ 26 ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร (บาทต่อเดือน) และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายด้านอาหารของครัวเรือนหลังการระบาดของโรคโควิด-19 ของครัวเรือนจากแหล่งต่าง ๆ

ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

การสำรวจพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้านการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การตัดผม การออกกำลังกาย ระดับน้อยถึงปานกลาง (รูปที่ 27) โดยกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 40-49 ปี ได้รับผลกระทบในการใช้ชีวิตประจำวันในระดับมากที่สุด (รูปที่ 28)

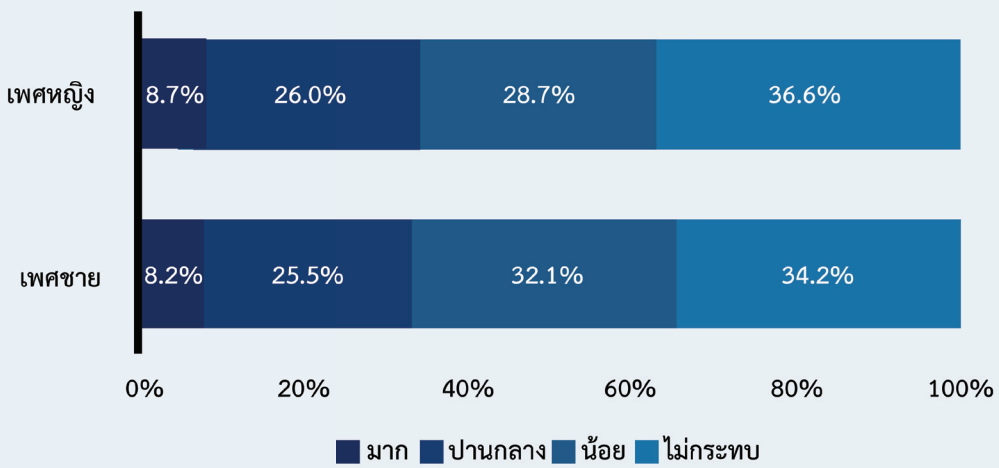

รูปที่ 27 การรับรู้ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันจำแนกตามเพศ

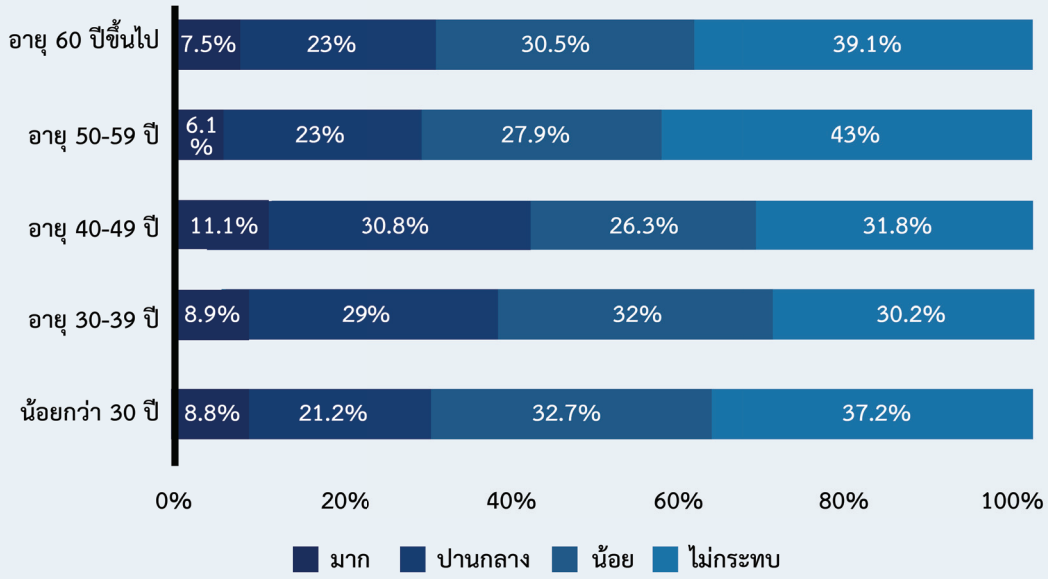

รูปที่ 28 การรับรู้ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันจำแนกตามกลุ่มอายุ

ส่วนผลกระทบด้านการซื้อข้าวของเครื่องใช้ จ่ายตลาด ชุมชนชนบทและชุมชนเมืองได้รับผลกระทบในระดับมากมากกว่าชุมชนใกล้เมือง (รูปที่ 29)

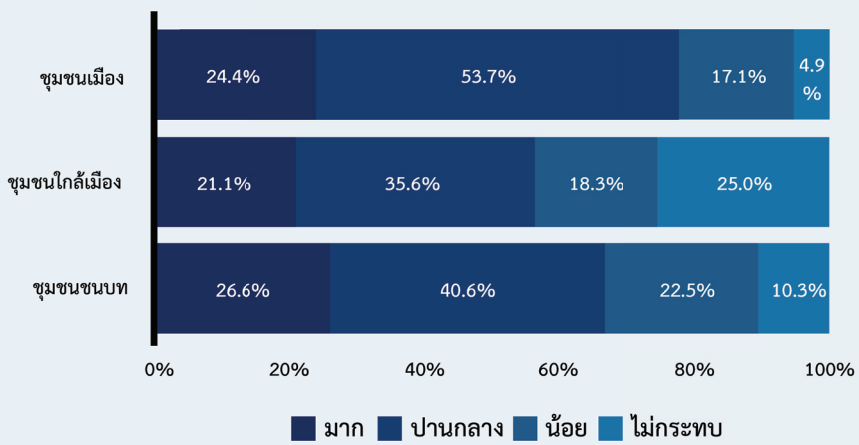

รูปที่ 29 การรับรู้ผลกระทบต่อการซื้อข้าวของเครื่องใช้ จ่ายตลาด จำแนกตามประเภทชุมชน

ครัวเรือนร้อยละ 25 ได้รับผลกระทบในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 โดยครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางจะได้รับผลกระทบในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ระดับมากร้อยละ 27.5 สูงกว่าครัวเรือนที่ไม่มีกลุ่มเปราะบางเล็กน้อย (รูปที่ 30)

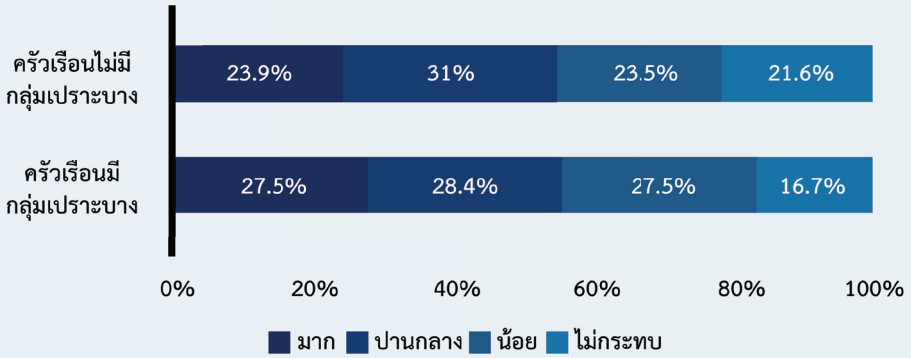

รูปที่ 30 การรับรู้ผลกระทบต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์จำแนกตามครัวเรือนที่มีและไม่มีกลุ่มเปราะบาง

การรับรู้ผลกระทบต่อการสูญเสียรายได้ พบมากในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพ ค้าขายรายย่อยและบริการรายย่อย ประกอบธุรกิจส่วนตัว (รูปที่ 31)

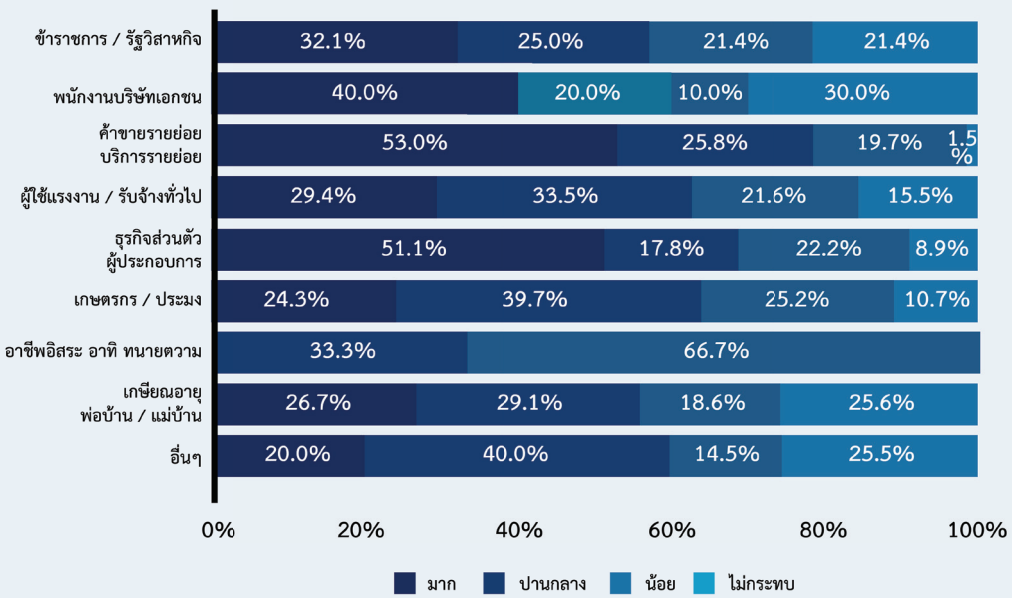

รูปที่ 31 การรับรู้ผลกระทบต่อการสูญเสียรายได้จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทได้รับผลกระทบด้านการเดินทางมากกว่าชุมชนใกล้เมือง โดยมีสัดส่วนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบในระดับมากในเขตชุมชนดังกล่าวร้อยละ 41.5 ร้อยละ 38.5 และ ร้อยละ 28.5 ตามลำดับ (รูปที่ 32)

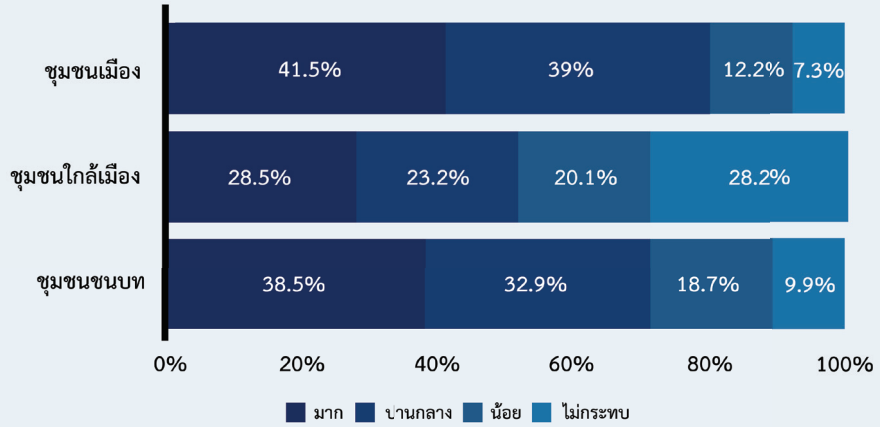

รูปที่ 32 การรับรู้ผลกระทบต่อการเดินทางจำแนกตามประเภทชุมชน

กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 30 รู้สึกวิตกกังวลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 เพศชายมีความวิตกกังวลรุนแรงมากกว่าเพศหญิง โดยมีความวิตกกังวลระดับปานกลางขึ้นไปร้อยละ 66 และร้อยละ 61.3 ตามลำดับ และพบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 40-49 ปี (รูปที่ 33 และรูปที่ 34)

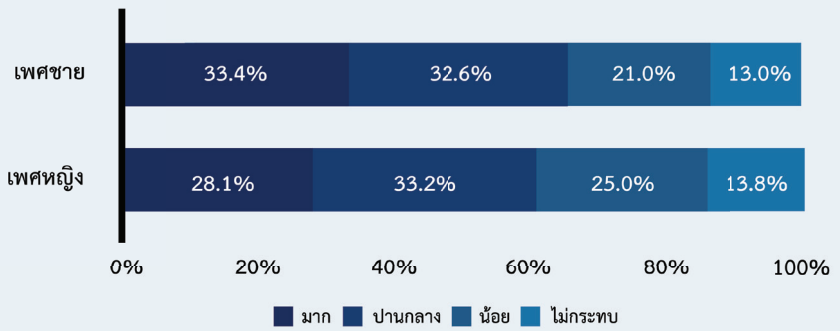

รูปที่ 33 ความรู้สึกวิตกกังวลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามเพศ

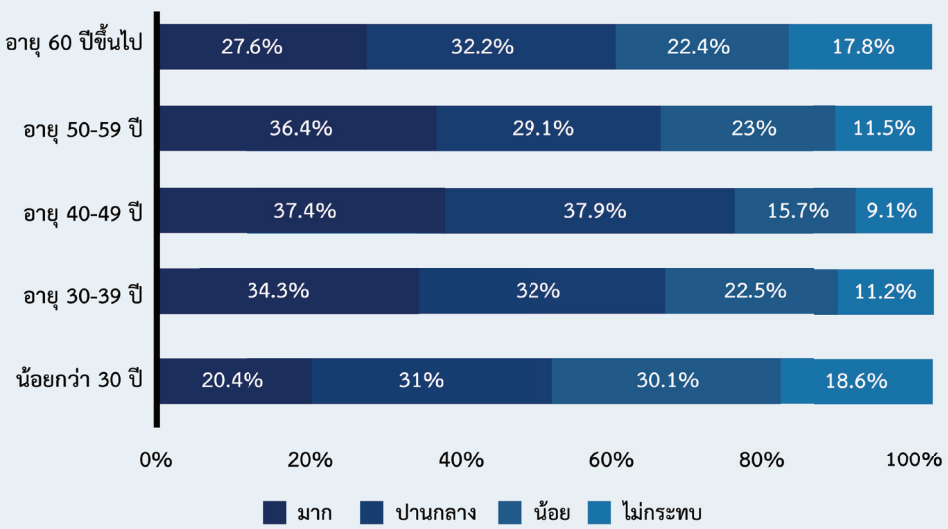

รูปที่ 34 ความรู้สึกวิตกกังวลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ให้ความเห็นว่าการระบาดของโรคโควิด-19 จะส่งผลต่อสถานการณ์ความไม่สงบในระดับมาก อย่างไรก็ตามครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การระบาดของโรคโควิด-19 ไม่ส่งผลต่อการเพิ่มความรุนแรงของเหตุความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รูปที่ 35)

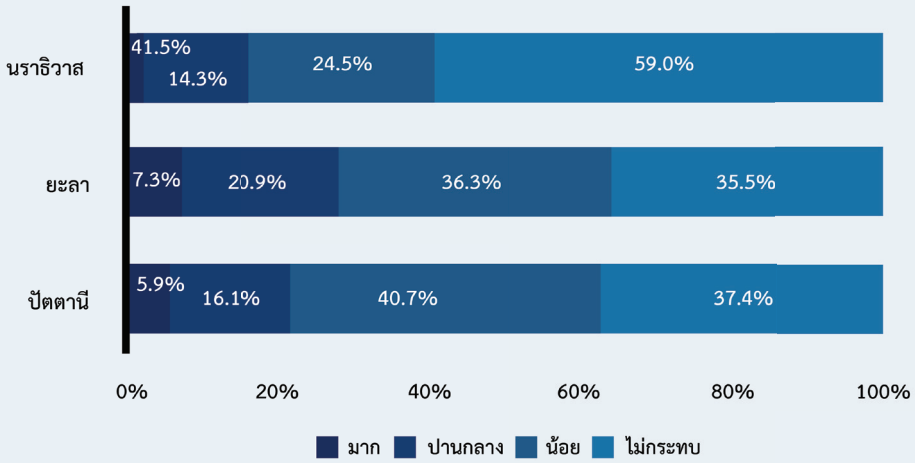

รูปที่ 35 ผลกระทบด้านความรุนแรงจากเหตุสถานการณ์ความไม่สงบ จำแนกตามจังหวัด

ผลกระทบด้านสังคมต่อกลุ่มเปราะบาง

การศึกษาผลกระทบของการระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐส่งผลกระทบต่อกลุ่มเปราะบางมีดังนี้ (ตารางที่ 10)

กลุ่มเด็กอายุ 0-5 ปี : (ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือน 278 คน) ครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 0-5 ปีร้อยละ 77.4 เห็นว่าเด็กอายุ 0-5 ปีไม่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 18.3 เห็นว่าได้รับผลกระทบจากการที่ครัวเรือนมีรายได้ที่ลดลงในขณะที่มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น ครัวเรือนร้อยละ 6.1 เห็นว่าเด็กเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.4 เห็นว่าเด็กซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัวจากสมาชิก และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.1 เห็นว่าเด็กไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ

กลุ่มเด็กอายุ 6-12 ปี : (ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือน 244 คน) ครัวเรือนที่มีเด็กอายุ 6-12 ปี ร้อยละ 61.9 เห็นว่า “เด็กอายุ 6-12 ปีไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 และการใช้มาตรการควบคุมโรค กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30.7 ได้รับผลกระทบจากการที่ครัวเรือนมีรายได้ลดลง แต่มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น ในขณะที่ร้อยละ 7.8 เห็นว่าเด็กซึมซับความเครียดจากสมาชิกในครอบครัว การเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้นร้อยละ 6.9 โดยร้อยละ 2.9 ไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ และได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ทำร้ายร่างกายร้อยละ 0.4

กลุ่มเด็กอายุ 13-18 ปี : (ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือน 388 คน) ครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.8 เห็นว่าเด็กอายุ 13-18 ปีไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 และร้อยละ 23.5 ได้รับผลกระทบจากรายได้ครัวเรือนที่ลดลง แต่มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลกระทบต่อการซึมซับความเครียดจากสมาชิกในครอบครัวร้อยละ 7.0 ผลกระทบต่อการไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐร้อยละ 5.2 ส่วนผลกระทบต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์และความรุนแรงร้อยละ 4.1 และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

กลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป : (ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือน 364 คน) ครัวเรือนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.1 เห็นว่าผู้สูงอายุไม่ได้รับผลกระทบ โดยร้อยละ 28.6 เห็นว่าผู้สูงอายุได้รับผลกระทบจากรายได้ครัวเรือนที่ลดลง แต่มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น ในขณะที่ร้อยละ 16.8 เห็นว่าผู้สูงอายุเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น ซึมซับความเครียดจากสมาชิกในครอบครัวร้อยละ 15.1 และไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐร้อยละ 1.9

กลุ่มผู้พิการ/ทุพพลภาพ : (ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือน 73 คน) ครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.2 เห็นว่าผู้พิการไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 และการใช้มาตรการควบคุมการระบาด โดยร้อยละ 30.1 เห็นว่าผู้พิการได้รับผลกระทบจากรายได้ครัวเรือนที่ลดลงแต่มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลกระทบต่อการเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้นร้อยละ 27.4 ซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว พบร้อยละ 16.4 และไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐพบร้อยละ 2.7

ผู้ป่วยติดเตียง : (ผู้ตอบแบบสอบถามแทนครัวเรือน 23 คน) ครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.8 เห็นว่า ผู้ป่วยติดเตียงได้รับผลกระทบต่อการรับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น และร้อยละ 34.8 ร้อยละ 30.4 และร้อยละ 8.7 เห็นว่าได้รับผลกระทบต่อการซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว รายได้ครัวเรือนที่ลดลง แต่มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น และไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดต่อกลุ่มเปราะบาง

กลุ่ม	ผลกระทบ	จำนวน	ร้อยละ
เด็กอายุ 0-5 ปี จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น 278 ครัวเรือน	ไม่ได้รับผลกระทบ	215	77.4
	ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	4	1.4
	ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	51	18.3
	ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	17	6.1
	ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	3	1.1

ตารางที่ 10 ผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดต่อกลุ่มเปราะบาง (ต่อ)

กลุ่ม	ผลกระทบ	จำนวน	ร้อยละ
เด็กอายุ 6-12 ปี จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น 244 ครัวเรือน	ไม่ได้รับผลกระทบ	151	61.9
	ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	19	7.8
	ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	75	30.7
	ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	1	0.4
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	17	6.9
	ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	7	2.9
เด็กอายุ 13-18 ปี จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น 388 ครัวเรือน	ไม่ได้รับผลกระทบ	267	68.8
	ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	27	7.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	91	23.5
	ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	1	0.3
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	16	4.1
	ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	20	5.2
ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น 364 ครัวเรือน	ไม่ได้รับผลกระทบ	215	59.1
	ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	55	15.1
	ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	104	28.6
	ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	61	16.8
	ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	7	1.9

ตารางที่ 10 ผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดต่อกลุ่มเปราะบาง (ต่อ)

กลุ่ม	ผลกระทบ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้พิการ/ทุพพลภาพ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น 73 ครัวเรือน	ไม่ได้รับผลกระทบ	33	45.2
	ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	12	16.4
	ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	22	30.1
	ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	20	27.4
	ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	2	2.7
ผู้ป่วยติดเตียง จำนวนผู้แสดงความคิดเห็น 23 ครัวเรือน	ไม่ได้รับผลกระทบ	6	26.1
	ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	8	34.8
	ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	7	30.4
	ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	0	0.0
	ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	11	47.8
	ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	2	8.7

ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

การสำรวจผลกระทบของการระบาดของโรคโควิด 19 ต่อความความวิตกกังวลแสดงในรูป 36 (ก) และ (ข) ซึ่งสรุปผลการศึกษาดังนี้

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 77 วิตกกังวลเกี่ยวกับความไม่มั่นคงทางสังคม เช่น การลักขโมย การทำร้ายร่างกาย อาชญากรรม เป็นต้น โดยร้อยละ 30 วิตกกังวลในระดับมากถึงมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 74 วิตกกังวลเกี่ยวกับภาระการบริการของบุคลากรทางการแพทย์และร้อยละ 92 กังวลต่อการติดเชื้อโรคโควิด-19 โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 74 มีความกังวลต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับมากถึงมากที่สุด

ประเด็นความกังวลต่อผลกระทบทางเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่วิตกกังวลผลกระทบที่เกิดขึ้นจากมาตรการการควบคุมโรคอย่างเข้มงวด โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84 วิตกกังวลเกี่ยวกับรายได้และหนี้สินครัวเรือนในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58 วิกตกกังวลในระดับมากถึงมากที่สุด

ส่วนความกังวลต่อผลกระทบด้านสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78 มีความเครียดในช่วงที่ใช้มาตรการควบคุมโรคที่เข้มงวดโดยร้อยละ 33 มีความเครียดในระดับมากถึงมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33 วิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในช่วงที่ใช้มาตรการควบคุมที่เข้มงวด นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 60 วิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาการใช้สารเสพติดและสัมพันธภาพและการช่วยเหลือเกื้อกูลของสมาชิกในชุมชนที่อาจลดลง โดยเพศหญิงรู้สึกวิตกกังวลและส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตมากกว่าเพศชายและพบมากในกลุ่มอายุ 40-49 ปี (รูปที่ 37 และ รูปที่ 38)

(ก)

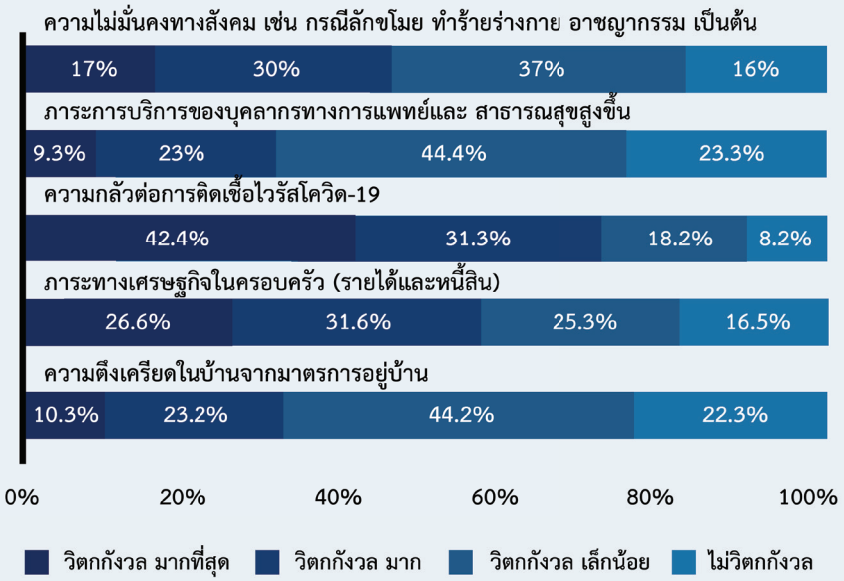

(ข)

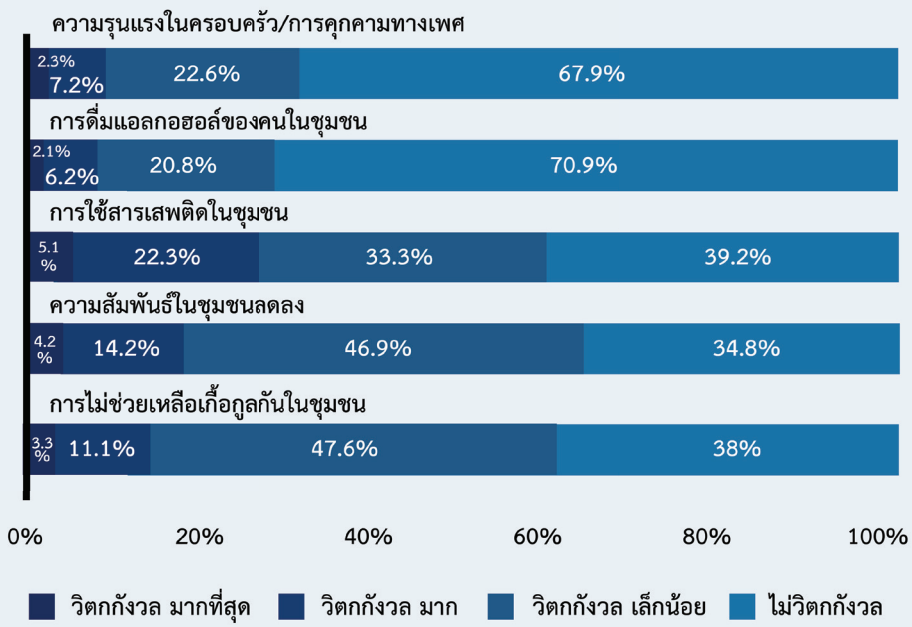

รูปที่ 36 ความวิตกกังวลต่อประเด็นต่าง ๆ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

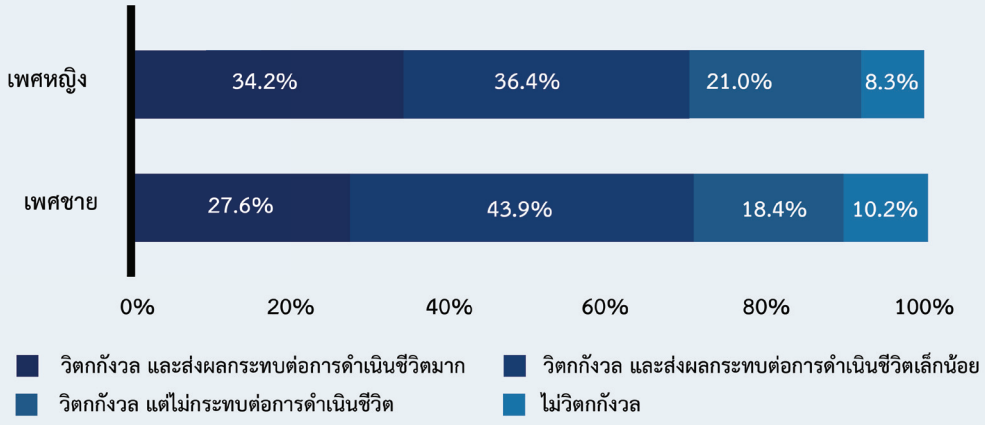

รูปที่ 37 ความรู้สึกวิตกกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามเพศ

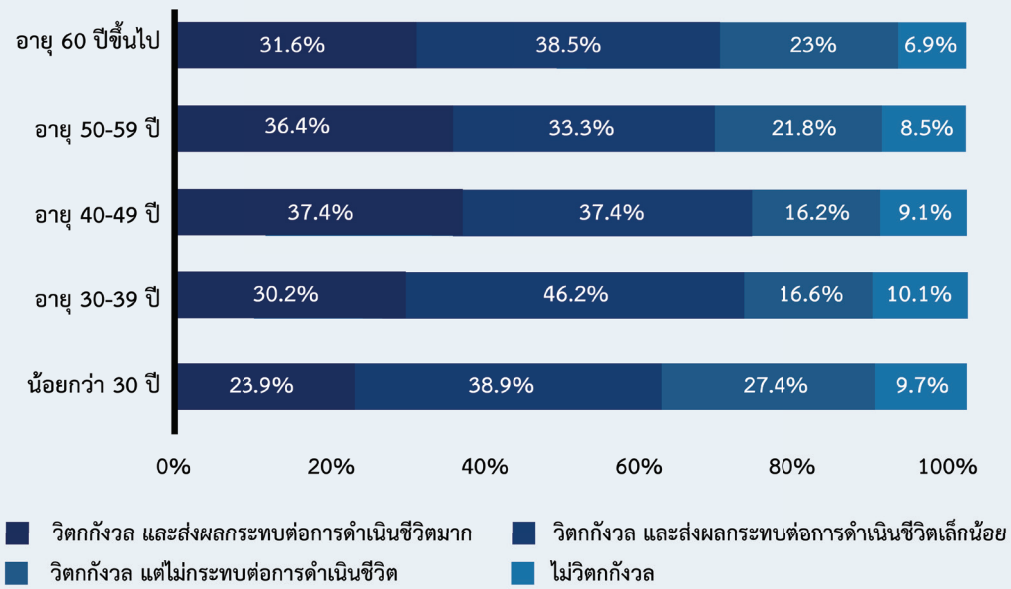

รูปที่ 38 ความรู้สึกวิตกกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันจำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มตัวอย่างปรับตัวกับความกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยการพูดคุยกับสมาชิกในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การใช้หลักศาสนาและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ วิธีจัดการความเครียดไม่แตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ยกเว้นการออกกำลังกายซึ่งพบมากในเพศหญิง (รูปที่ 39) วิธีการบรรเทาความกังวลแตกต่างตามกลุ่มอายุ (รูปที่ 40)

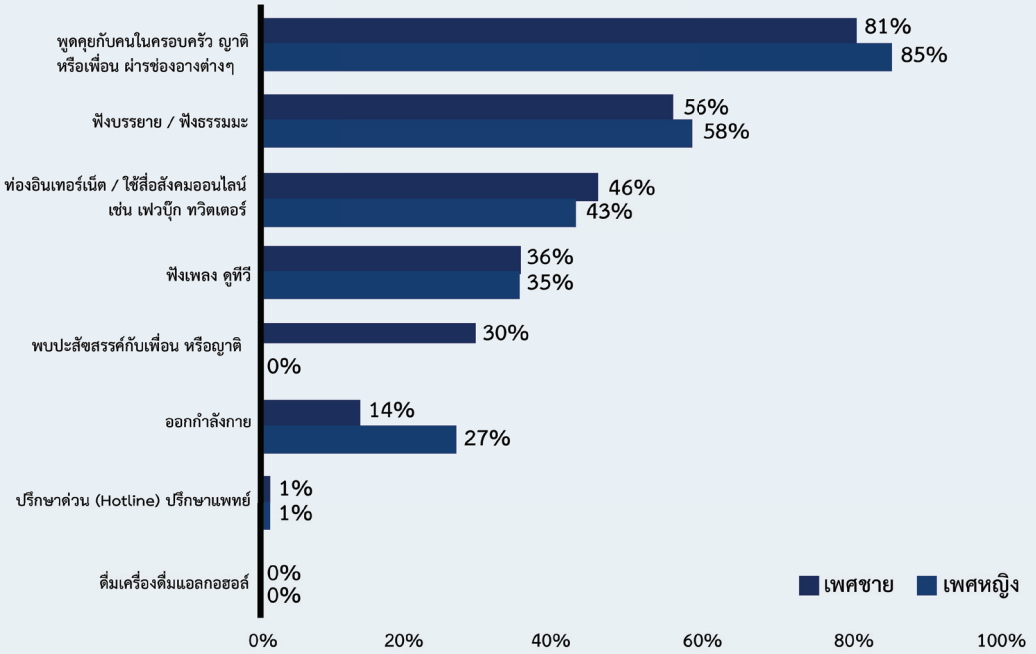

รูปที่ 39 การจัดการกับความวิตกกังวลในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามเพศ

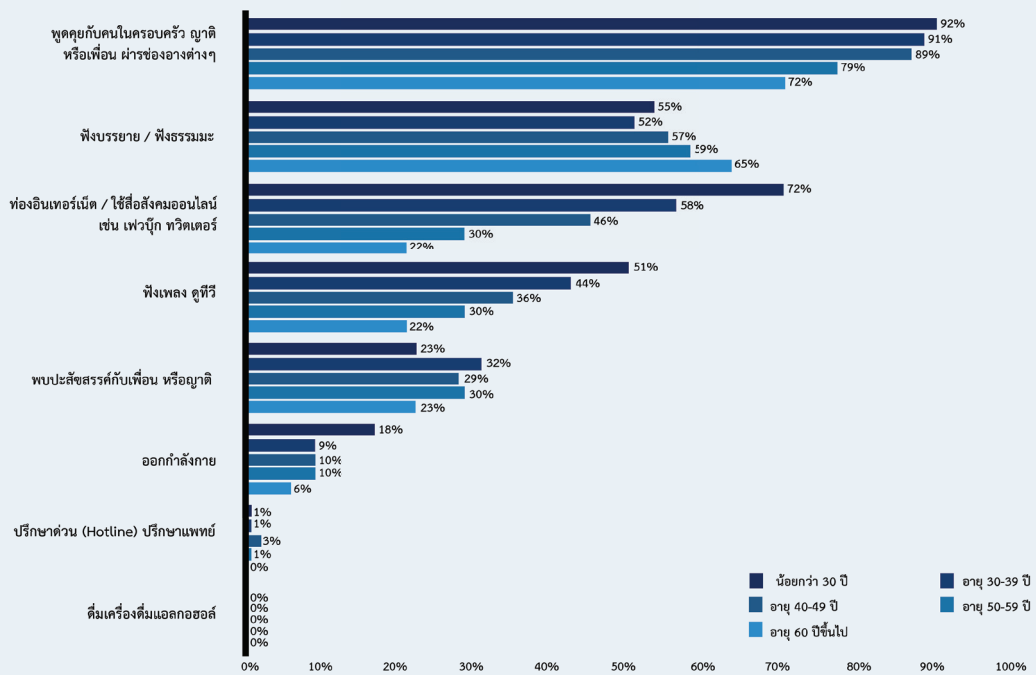

รูปที่ 40 การจัดการกับความวิตกกังวลในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยการสื่อสารโดยตรงผ่านผู้นำชุมชนและบุคลากรสาธารณสุขหรือบุคคลรู้จัก รองลงมาได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์ มีเพียงส่วนน้อยที่รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านหน่วยงานราชการ วิธีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน (รูปที่ 41) แต่แตกต่างตามกลุ่มอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 30 ปี รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านการสื่อสารโดยตรง เช่น ผู้นำชุมชน บุคลากรสุขภาพ หรือการพูดคุยกับคนรู้จักมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ในขณะที่ผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (รูปที่ 42)

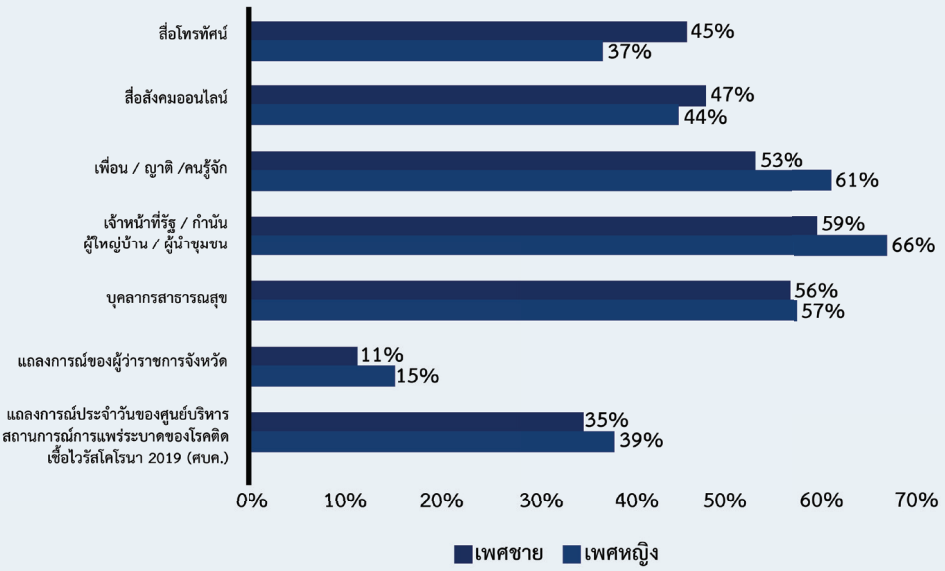

รูปที่ 41 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโควิด-19 จำแนกตามเพศ

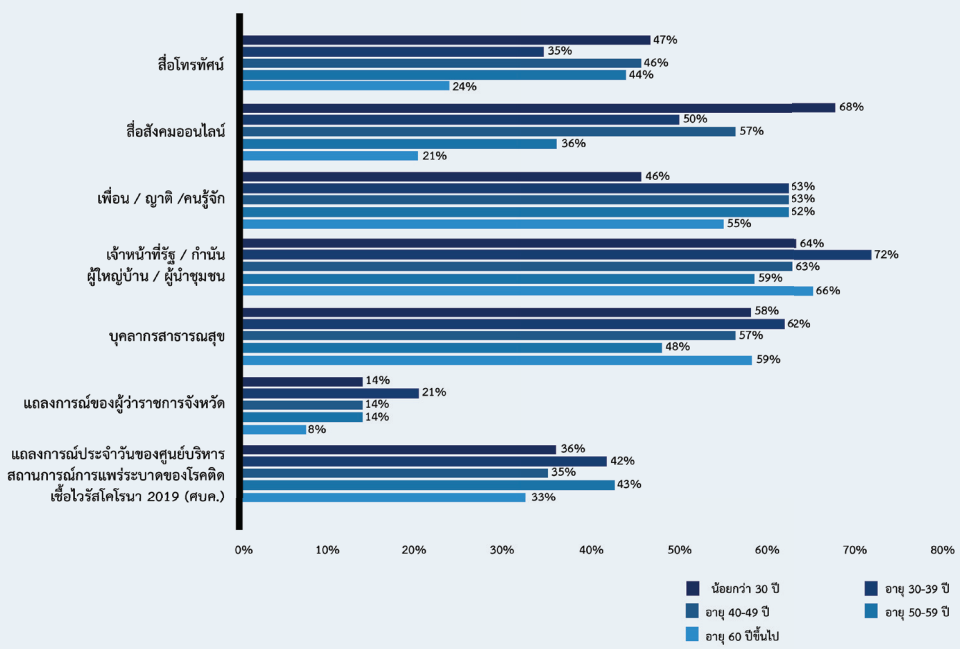

รูปที่ 42 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐจำแนกตามกลุ่มอายุ

ผลกระทบต่อการดูแลสุขภาพ

ครัวเรือนร้อยละ 95 และ 78 สามารถเข้าถึงหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ ตามลำดับ โดยครัวเรือนที่ไม่สามารถเข้าถึงหน้ากากอนามัยและเจลแอลกอฮอล์เป็นครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ

ตารางที่ 11 การเข้าถึงหน้ากากอนามัยของครัวเรือนจำแนกเพื่อแจงรายละเอียดด้านสมาชิกและรายได้ในครัวเรือน

การเข้าถึงหน้ากากอนามัย	จำนวนครัวเรือน (ร้อยละ)	จำนวนสมาชิกเฉลี่ย (คน)	รายได้ (ค่าเฉลี่ยบาทต่อเดือน)	
			ก่อนโควิด-19	**ระหว่างโควิด-19**
มีหน้ากากใส่เพียงพอสำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน	779 (95.0)	4	15,517 อ้างอิง	13,612 (ลดลง 12.3%)
ไม่มีหน้ากากใส่เพียงพอสำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน	40 (5.0)	5	13,031 อ้างอิง	9,914 (ลดลง 23.9%)

ตารางที่ 12 การเข้าถึงเจลหรือแอลกอฮอล์ล้างมือของครัวเรือนจำแนกเพื่อแจงรายละเอียดด้านสมาชิกและรายได้ในครัวเรือน

การเข้าถึงเจลหรือแอลกอฮอล์ล้างมือ	จำนวนครัวเรือน (ร้อยละ))	จำนวนสมาชิกเฉลี่ย (คน)	รายได้ (ค่าเฉลี่ยบาทต่อเดือน)	
			ก่อนโควิด-19	**ระหว่างโควิด-19**
มีเพียงพอสำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน	640 (78.1)	4	15,899 อ้างอิง	14,440 (ลดลง 9.2%)
ไม่มีเพียงพอ(หรือหาไม่ได้) สำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน	179 (21.9)	5	13,680 อ้างอิง	9,779 (ลดลง 28.5%)

การสำรวจความพร้อมด้านที่อยู่อาศัยสำหรับกักตัวของสมาชิกในครัวเรือน พบว่าครัวเรือนเพียงร้อยละ 26.1 ที่มีความพร้อม ครัวเรือนไม่มีความพร้อมแต่สามารถดัดแปลงได้ร้อยละ 22.5 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ความพร้อมของที่อยู่อาศัยของครัวเรือนต่อการกักตัวที่บ้าน

ความพร้อมของที่อยู่อาศัย	จำนวนครัวเรือน (ร้อยละ)	จำนวนสมาชิกเฉลี่ย (คน)	รายได้ (ค่าเฉลี่ยบาทต่อเดือน)	
			ก่อนโควิด-19	**ระหว่างโควิด-19**
มีความพร้อม	214 (26.1)	4	16,116 อ้างอิง	14,605 (ลดลง 9.4%)
ไม่มีความพร้อมแต่สามารถดัดแปลงได้	184 (22.5)	4	17,313 อ้างอิง	15,871 (ลดลง 8.3%)
ไม่มีพื้นที่ให้กักตัวเองที่บ้าน	421 (51.4)	5	14,074 อ้างอิง	11,565 (ลดลง 17.8%)

นอกจากนี้ผลการสำรวจข้อคำถามในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการทางสุขภาพในโรงพยาบาล (รัฐ/เอกชน) คลินิกหรือไม่ พบว่า ร้อยละ 67 ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการทางสุขภาพ ในขณะที่ ร้อยละ 33 มีความจำเป็น และมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการทางสุขภาพในโรงพยาบาล (รัฐ/เอกชน) ดังนี้

การรักษาโรคที่ไม่ฉุกเฉิน พบว่า ระดับความพึงพอใจ ดี (ร้อยละ 58.6) ดีมาก (ร้อยละ 23.5) พอใช้ (ร้อยละ 14.8) ปรับปรุง (ร้อยละ 1.9) และน้อย (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

การบริการรักษาฉุกเฉิน พบว่า ระดับความพึงพอใจ ดี (ร้อยละ 57.3) พอใช้ (ร้อยละ 23.2) ดีมาก (ร้อยละ 15.9) น้อย (ร้อยละ 2.4) และปรับปรุง (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ

การตรวจสุขภาพ พบว่า ระดับความพึงพอใจ ดี (ร้อยละ 64.9) ดีมาก (ร้อยละ 22.7) พอใช้ (ร้อยละ 11.7) และน้อย (ร้อยละ 0.6) ตามลำดับ

การรักษาเฉพาะทาง (เช่น จิตเวช บำบัดรักษายาเสพติด กายภาพบำบัด การฟอกไต และอื่น ๆ) พบว่า ระดับความพึงพอใจ ดี (ร้อยละ 48.7) ดีมาก (ร้อยละ 35.9) พอใช้ (ร้อยละ 7.7) น้อย (ร้อยละ 5.1) และปรับปรุง (ร้อยละ 2.6) ตามลำดับ

การเข้าถึงมาตรการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู ภาครัฐ/ไม่ใช่ภาครัฐ

ด้านการเข้าถึงมาตรการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู ภาครัฐ ในภาวะวิกฤติโควิด-19 พบว่า ส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ (ตารางที่ 14) โดยชุมชนเมืองเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐมากกว่าชุมชนชนกึ่งเมืองและชุมชนชนบท (รูปที่ 43)

ตารางที่ 14 ผลการลงทะเบียนเพื่อรับการช่วยเหลือจากภาครัฐ โครงการ “เยียวยาโควิด”

โครงการ/มาตรการ ‘เยียวยาโควิด’	ครัวเรือน (n=819)	สมาชิกที่ลงทะเบียน	สมาชิกที่ได้รับการเยียวยา
	จำนวน (ร้อยละ)	**จำนวน**	**จำนวน**
เราไม่ทิ้งกัน	393 (48.0)	546	543
เราชนะ	461 (56.3)	658	656
เรารักกัน	35 (4.3)	40	39
ม.33 เรารักกัน	223 (27.2)	296	296
คนละครึ่ง	223 (27.2)	297	296
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	581 (70.9)	787	787
เยียวยาเกษตรกร	144 (17.6)	161	161
พักชำระหนี้จากธนาคาร	22 (2.7)	22	22
สินเชื่อแบบไม่มีหลักประกัน	2 (0.2)	2	2
ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำ ช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ต	189 (23.1)	189	189
ประกันสังคม กรณีถูกเลิกจ้าง ได้เงินชดเชย 70% ของค่าจ้าง ไม่เกิน 200 วัน	6 (0.7)	6	6
กรณีการลาออก ได้เงินชดเชน 45% ของค่าจ้าง ปีละไม่เกิน 90 วัน	2 (0.1)	2	2
ทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่ออาชีพ (ศอบต.)	1	1	1

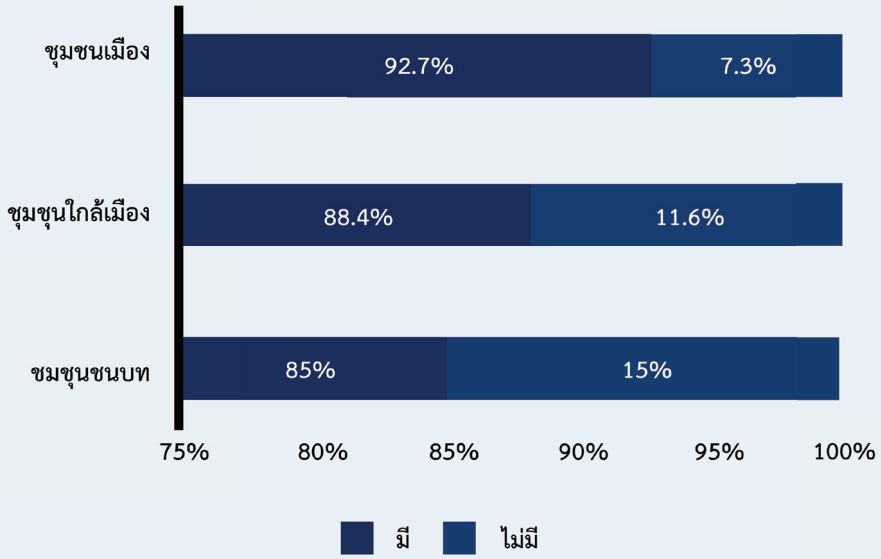

รูปที่ 43 การเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือ เยียวยาจากภาครัฐจำแนกตามประเภทชุมชน

นอกจากนี้ การได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม เช่น มูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันศาสนา เครือข่ายศิษย์เก่า และองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาครัฐในภาวะวิกฤติโควิด-19 พบว่า ชุมชนชนบทเข้าถึงความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคมมากกว่าชุมชนเมือง และชุมชนกึ่งเมือง โดยได้รับการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบอาหาร ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบสิ่งของ และได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

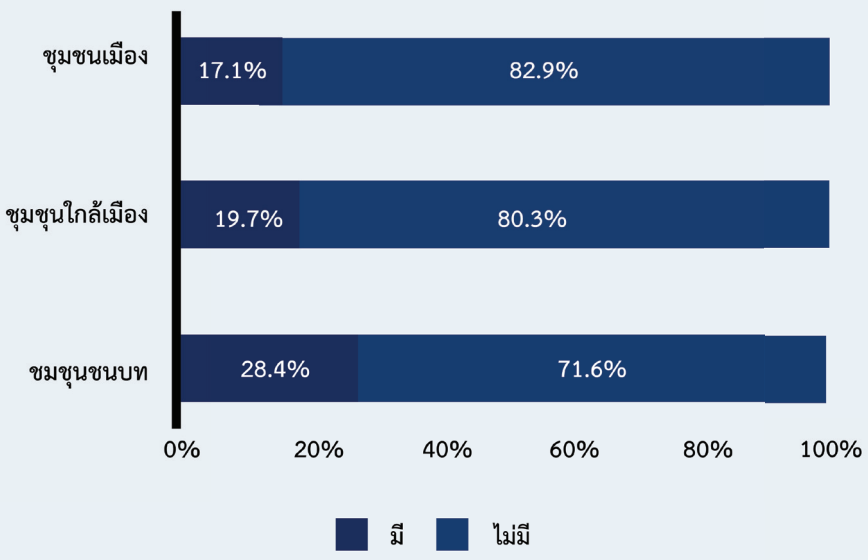

รูปที่ 44 การได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม

ส่วนเด็กในเมืองได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเด็กในชนบทและชุมชนกึ่งเมือง โดยชุมชนเมืองมีจำนวนเด็กที่ได้รับความช่วยเหลือคิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมาคือชุมชนชนบทคิดเป็นร้อยละ 17.2 และชุมชนใกล้ชุมชนเมืองร้อยละ 13.7 (รูปที่ 45)

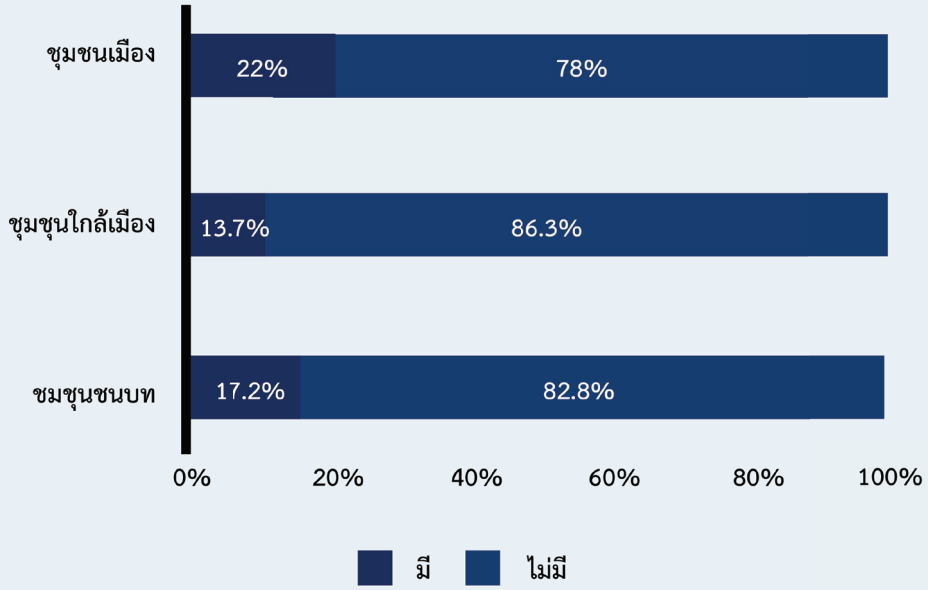

รูปที่ 45 การเข้าถึงความช่วยเหลือจากภาครัฐเครือข่ายทางสังคมของเด็กในภาวะวิกฤติโควิด-19 จำแนกตามประเภทของชุมชน

การช่วยเหลือของชุมชนในการป้องกันหรือดูแลคนในชุมชน แสดงในรูปที่ 46 โดยพบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การป้องกัน และมาตรการบรรเทาผลกระทบ ร้อยละ 88 (ชุมชนเมือง) ร้อยละ 79 (ชุมชนชนบท) และร้อยละ 77 (ชุมชนใกล้เมือง) ตามลำดับ รองลงมาคือ การแจกหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาด การวัดอุณหภูมิร่างกาย ร้อยละ 71 (ชุมชนเมือง) ร้อยละ 71 (ชุมชนชนบท) และร้อยละ 64 (ชุมชนใกล้เมือง) ตามลำดับ

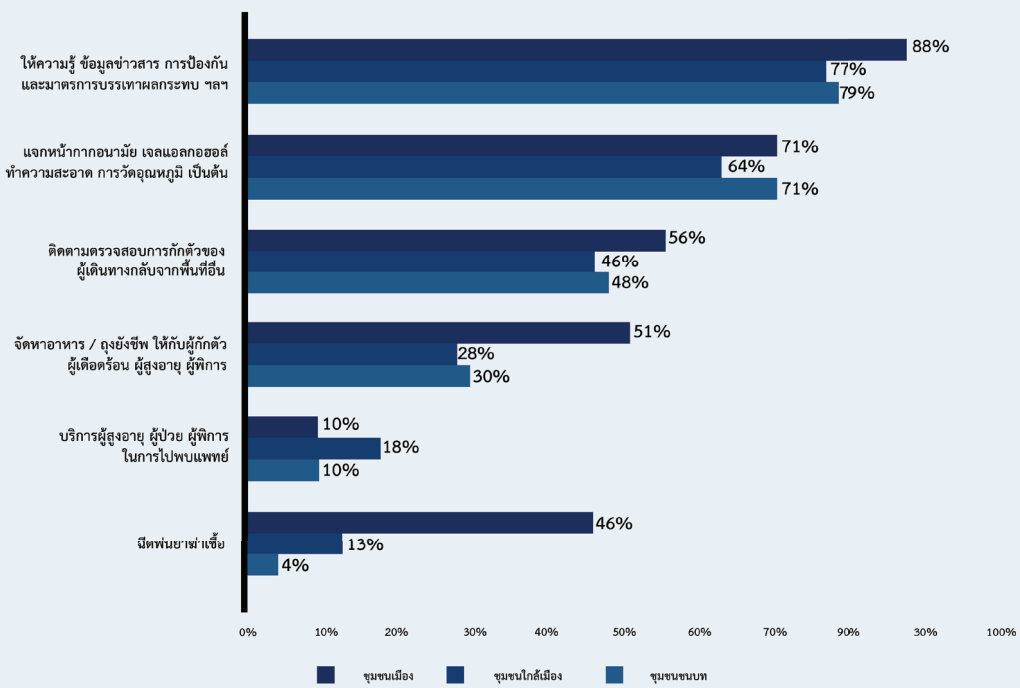

รูปที่ 46 การป้องกัน ให้ความช่วยเหลือ หรือดูแลคนในชุมชน

การปรับตัวของครัวเรือนช่วงวิกฤติโควิด-19

ด้านการปรับตัวของครัวเรือน พบว่า กิจกรรมที่ผู้ตอบแบบสอบถามสะท้อนผ่านคำตอบให้เห็นการปรับตัว อันดับมากที่สุดคือ การลดรายจ่ายโดยการปลูกผัก เลี้ยงสัตว์กินเอง (ร้อยละ 14.0) รองลงมา คือ การหารายได้เสริม (ร้อยละ 7) และการปรับการผลิตหรือวางแผนการผลิตโดยการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น (ร้อยละ 6) การกู้ยืมเพิ่มขึ้นกว่าปกติ (ร้อยละ 6) และร้อยละ 6 มีการจำนำจำนองทรัพย์สินและขายทรัพย์สิน ดังแสดงในรูปที่ 47 โดยพบว่าเกษตรกรชาวประมง ผู้ใช้แรงงาน และผู้มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวนการปรับตัวมากเป็นลำดับแรก (ตารางที่ 15)

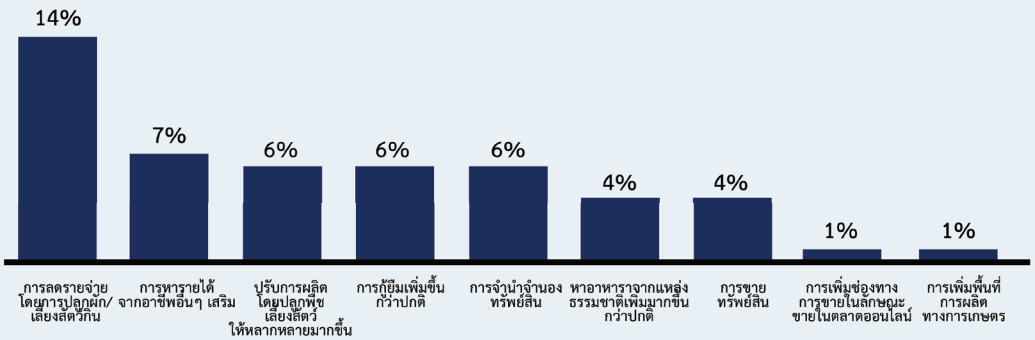

รูปที่ 47 การปรับตัวของครัวเรือนในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19

ตารางที่ 15 การปรับตัวของครัวเรือนในช่วงวิกฤติโควิด-19 จำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพ

การปรับตัวของครัวเรือน ช่วงวิกฤติโควิด-19	ลักษณะการประกอบอาชีพ (n = 819 ครัวเรือน)								
	เกษตรกร/ ประมง	**ผู้ใช้แรงงาน/ รับจ้างทั่วไป**	**ว่างงาน/ไม่มี งานทำ/**	**เกษียณ อายุ**	**ค้าขาย รายย่อย**	**ข้าราชการ/ ลูกจ้างเภาครัฐ**	**ธุรกิจส่วนตัว/ ผู้ ประกอบการ**	**พนักงานบริษัท เอกชน**	**อาชีพอิสระ**
การลดรายจ่ายโดยการปลูกผัก/เลี้ยงสัตว์กินเอง	48	21	23	12	2	4	6	1	1
การหารายได้จากอาชีพอื่น ๆ เสริม	12	14	-	4	6	10	4	2	-
การกู้ยืมเพิ่มขึ้นกว่าปกติ	16	14	10	3	5	2	1	-	-
ปรับการผลิตโดยปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ให้หลากหลาย	23	7	9	7	1	1	2	1	-
การจำนำจำนองทรัพย์สิน	19	14	6		5	1	2	-	-
การลดรายจ่ายโดยหาอาหารจากแหล่งธรรมชาติ	14	6	6	2		2	2	1	1
การขายทรัพย์สิน	4	11	7	3	4	2	1	-	-
การเพิ่มช่องทางการขายผลผลิตในลักษณะขายในตลาดออนไลน์	3	-	-	-	3	-	1	-	-
การเพิ่มพื้นที่การผลิตทางการเกษตร	5	-	-	2	-	-	-	-	-
รวม	**144**	**87**	**61**	**33**	**26**	**22**	**19**	**5**	**2**

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการระบาดของโรคโควิด-19 ต่อประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เก็บข้อมูลจาก 819 ครัวเรือนในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ที่สำคัญได้แก่ การขาดและลดลงของรายได้ของครัวเรือน โดยเฉพาะในกลุ่มที่รับจ้างรายวันและประกอบกิจการรายย่อย ผลกระทบทางเศรษฐกิจพบมากในชุมชนเมืองมากกว่าชุมชนชนบท หลังการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรก ครัวเรือนสามารถฟื้นตัวได้น้อยและยังคงมีความยากลำบากด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องแม้จะมีการผ่อนคลายมาตรการ โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีฐานะยากจนและมีกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้เจ็บป่วยเรื้อรังและผู้พิการอยู่ร่วมด้วย ความขาดแคลนอาหารของครัวเรือนที่อยู่ในระดับรุนแรงพบประมาณร้อยละ 10 และรุนแรงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ ความขาดแคลนอาหารพบมากในครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนและอยู่ในระดับรุนแรง ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือนมากกว่าครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อครอบครัวที่มีฐานะยากจนและกลุ่มเปราะบางมากที่สุด ส่วนผลกระทบด้านสังคมที่สำคัญได้แก่ ความวิตกกังวลและความเครียดอันเนื่องจากปัญหาทางเศรษฐกิจและความกลัวการติดเชื้อโรค นอกจากนี้พบว่า ในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการเข้าถึงการบริการสุขภาพยากขึ้นโดยเฉพาะครัวเรือนที่มีผู้ป่วยและผู้พิการได้รับผลกระทบมากที่สุด ครัวเรือนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงโครงการเยียวยาและการช่วยเหลือของภาครัฐ ครัวเรือนในเมืองเข้าถึงการช่วยเหลือจากภาครัฐมากกว่าครัวเรือนในชุมชนกึ่งเมืองและชุมชนชนบท ในขณะที่ชุมชนชนบทเข้าถึงการช่วยเหลือจากภาคประชาสังคมมากกว่าชุมชนในเมือง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้มีจำนวนกลุ่มเปราะบางเพิ่มขึ้นอันเป็นผลมาจากการลดลงและขาดรายได้ ครัวเรือนยากจนลงและส่งผลกระทบต่อปัญหาทางสังคมอื่น ๆ เป็นลูกโซ่ จากผลการศึกษาที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ขับเคลื่อนในการแก้ไขปัญหาดังนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบายระดับภูมิภาคและระดับชาติ

ประชาชนกลุ่มผู้มีรายได้รายวันและแรงงานนอกระบบการประกันสังคม เช่น รับจ้าง ค้าขาย ฯลฯ เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการเพื่อควบคุมโรคมากที่สุด มีรายได้ที่ลดลงมากในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 และแม้ว่าสถานการณ์การระบาดลดลงและมีการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ มากขึ้น กลุ่มดังกล่าวมีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจน้อยมากหรือเกือบจะไม่ฟื้นตัว คือยังคงมีรายได้ที่ลดลงมากเช่นเดิม แม้ว่ากลุ่มผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงมาตรการเยียวยาจากโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น โครงการไทยชนะ โครงการคนละครึ่ง แต่การช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่เพียงพอในการช่วยฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่จะทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอสาเหตุหลักมาจากการจ้างงานด้านบริการที่ลดลง กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบดังกล่าวขาดทักษะอื่น ๆ ในการประกอบอาชีพตามความต้องการแรงงานที่เปลี่ยนไปในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 แม้ว่าครัวเรือนจะมีทรัพยากรทางการเกษตร เช่น ไร่นา สวน หรือการทำประมง แต่กลับพบว่าสมาชิกในครัวเรือนไม่มีทักษะในการประกอบอาชีพดังกล่าวทดแทน ดังนั้น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และจังหวัดควรดำเนินการสำรวจทรัพยากรของครัวเรือนและความต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของผู้ตกงานและถูกเลิกจ้าง และพัฒนาทักษะการทำงานที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเข้าทำงาน หรือหาทางเลือกอาชีพอื่น ๆ ภายในชุมชนเพื่อชดเชยรายได้ที่ต้องสูญเสียจากอาชีพดั้งเดิม กระทรวงแรงงานและสำนักงานประกันสังคม จะต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องการประกันตนสำหรับแรงงานนอกระบบให้เข้าถึงระบบสวัสดิการสังคมของภาครัฐเพิ่ม เพื่อช่วยเหลือเยียวยาในกรณีที่ขาดรายได้

ภายหลังการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการระบาดของโรคโควิด-19 ครัวเรือนที่มีฐานะยากจนรายใหม่โดยเฉพาะที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ยังเข้าไม่ถึงระบบสวัสดิการของรัฐหลายประการ เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เงินอุดหนุนเลี้ยงดูเด็กเล็ก ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องสำรวจข้อมูลประชากรและครัวเรือนให้มีความทันสมัย เพื่อเพิ่มโอกาสให้ครัวเรือนที่ยากจนสามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐที่มี

ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนที่มีผู้เปราะบาง เช่น ผู้พิการ ผู้ป่วย เด็กและผู้สูงอายุ เป็นครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจมากที่สุด จากรายได้ที่ลดลงแต่มีค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงเพิ่มขึ้น ครัวเรือนต้องประสบกับความยากลำบากในการดำเนินชีวิต และการเข้าถึงระบบการบริการสุขภาพและบริหารสาธารณะอื่น ๆ เนื่องจากข้อจำกัดในการเดินทางและค่าใช้จ่าย ดังนั้น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยพัฒนาสังคมจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเร่งดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางและดำเนินการเพื่อให้กลุ่มเปราะบางดังกล่าวเข้าถึงระบบสวัสดิการของรัฐให้ครอบคลุมมากที่สุด

ข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับท้องถิ่น

1. หลังการระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า มีครัวเรือนที่อยู่ในภาวะหิวโหยเนื่องจากไม่มีอาหารรับประทานถึงร้อยละ 20 สาเหตุหลักมาจากครัวเรือนมีฐานะยากจนเพิ่มมากขึ้น ปัญหาความหิวโหยจะส่งผลต่อภาวะโภชนาการของสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉพาะครัวเรือนที่มีเด็กเล็ก ซึ่งจะยิ่งทำให้ภาพรวมของปัญหาทุพโภชนาการของเด็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำฐานข้อมูลผู้ยากจนในชุมชนและจัดระบบสวัสดิการชุมชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านอาหารโดยเฉพาะครัวเรือนที่มีฐานะยากจนและครัวเรือนที่มีเด็กเล็กอาศัยอยู่

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแผนการรับมือและช่วยเหลือผู้ประสบเหตุภัยพิบัติทั้งจากโรคระบาดและโรคอื่น ๆ ในระดับชุมชนเพื่อวางแผนบริหารจัดการและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบในชุมชนอย่างเป็นระบบ และจำแนกผู้ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการช่วยเหลือและระบบการติดตามการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะแผนการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบที่เป็นกลุ่มเปราะบาง

3. การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการเข้าถึงบริการสุขภาพลดลง เนื่องจากข้อจำกัดในการเดินทางและการปรับรูปแบบการบริการสุขภาพของสถานบริการ ผู้ป่วยเรื้อรังถูกลืมจากระบบบริการสุขภาพเนื่องจากบุคลากรสุขภาพส่วนใหญ่ต้องรับมือกับการระบาดของโรคโควิด-19 จึงทำให้ได้รับการดูแลลดลง ดังนั้นบุคลากรสุขภาพจึงควรปรับรูปแบบการบริการสุขภาพที่บ้านแก่ผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำฐานข้อมูลและกำหนดแนวทางการดูแลและช่วยเหลือผู้ป่วยและผู้พิการในสถานการณ์สาธารณภัยทั้งจากโรคระบาดและสาธารณภัยอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ. (2021). ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์โควิด-19 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองยะลา จังหวัดยะลา. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(2), 160-161.

วิเชียร มันแหล่ และคณะ. (2021). ศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8(11), 327-328.

พงษ์มนัส ดีอด (2020). ศึกษาผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการจัดส่งอาหาร. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(6), 131-132.

เนื้อแพร เล็กเฟื่องฟู และคณะ. (17 เมษายน 2563). เมื่อ โควิด-19 ปิดเมือง: ผลกระทบต่อแรงงานไทยในมิติ supply-side. เข้าถึงได้จาก สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์: https://www.pier.or.th

ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และคณะ. (27 กรกฎาคม 2563). สถานการณ์ผลกระทบ Covid-19 ต่อตลาดแรงงาน: ข้อมูลเชิงประจักษ์. เข้าถึงได้จาก สถาบันวิจัยพัฒนาประเทศไทย: http://www.tdri.or.th

สำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย. (2563, 26 กุมภาพันธ์). การประเมินผลกระทบรวมด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทย, น.6-17. สืบค้นจาก https://www.th.undp.org/content/dam/thailand/docs/UNDP_TH_Socio-Economic%20report%202020_Thai.pdf

องค์การอนามัยโลก ประจำประเทศไทย. (2563, 12 มีนาคม). รายงานสถานการณ์ โรคไวรัสติดเชื้อโคโรนา 2019 (โควิด 19) ประเทศไทย, น.2. สืบค้นจาก https://www.who.int/docs/default-source/searo/thailand/2020-03-12-tha-sitrep-19-covid19-pb-th.pdf?sfvrsn=1e179bd4_2

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563, 26 กุมภาพันธ์). ภาวะความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?filename=social&nid=10855

ภาคผนวก

แบบสอบถามโครงการวิจัย
"ผลกระทบการระบาดของโรคโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนใต้"

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจข้อมูลสถานการณ์เชิงพื้นที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการในการอธิบายในภาพรวม โดยท่านไม่จำเป็นต้องบอกชื่อหรือสถานที่ทำงานให้ผู้เก็บข้อมูลทราบ ***<u>ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบคำถามตามความเป็นจริง</u>*** การตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่มีผลผูกมัดใด ๆ ทั้งสิ้น

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

(ศูนย์ข้อมูลโควิด-19 และการพัฒนาที่ยั่งยืนชายแดนใต้), มูลนิธิชีววิถี, สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา)

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1: ประเภทชุมชน (ส่วนนี้นักวิจัยประเมิน)

1.1 ประเภทชุมชนตามลักษณะพื้นที่

☐ 1. ชุมชนใกล้เมือง (กึ่งเมือง-กึ่งชนบท)

☐ 2. ชุมชนชนบท

☐ 3. ชุมชนเมือง

☐ 4. ชุมชนประมงพื้นบ้าน

1.2 ประเภทชุมชนแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย

☐ 1. ไม่ใช่

☐ 2. ใช่

1.3 ประเภทชุมชนตามลักษณะฐานเศรษฐกิจและสังคม

☐ 1. ชุมชนการพาณิชย์

☐ 2. ชุมชนชาวนา

☐ 3. ชุมชนพืชเชิงพาณิชย์ (โปรดระบุโดยการวงรอบประเภทของพืช ยางพารา ปาล์มน้ำมัน หรืออื่นๆ) โปรดระบุ.....

☐ 4. ชุมชนสวนผัก/ผลไม้ โปรดระบุ.....

1.4 ประเภทชุมชนตามลักษณะการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

☐ 1. ชุมชนไม่เคยถูกล็อกดาวน์ (lockdown)

☐ 2. ชุมชนเคยถูกล็อกดาวน์ (lockdown) โปรดระบุระยะเวลา.....

1.5 ในช่วงที่ผ่านมามีผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 ในชุมชนหรือไม่

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี

ตอนที่ 2: ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน

2.1 ที่ตั้งของครัวเรือน

จังหวัดปัตตานี	ระบุ
อ.เมืองปัตตานี ต.จะบังติกอ ชุมชนตะลุโบะ หมู่ 1	☐
อ.เมืองปัตตานี ต.กะมิยอ บ้านท่าราบ หมู่ 1	☐
อ.โคกโพธิ์ ต.บางโกระ บ้านทุ่งศาลา หมู่ 1	☐
อ.หนองจิก ต.ท่ากำชำ บ้านท่ากำชำ หมู่ 1	☐
อ.ปะนาเระ ต.ท่าข้าม บ้านท่าข้าม หมู่ 1	☐
อ.มายอ ต.เกาะจัน บ้านแขนท้าว หมู่ 1	☐
อ.ทุ่งยางแดง ต.น้ำดำ บ้านบือราแง หมู่ 2	☐
อ.สายบุรี ต.ตะบิ้ง บ้านตะบิ้ง หมู่ 1	☐
อ.ไม้แก่น ต.ไทรทอง บ้านโคกนิบง หมู่ 1	☐
อ.ยะหริ่ง ต.ตันหยงดาลอ บ้านตันหยงดาลอ หมู่ 1	☐
อ.ยะรัง ต.ปิตูมุดี บ้านซามู หมู่ 1	☐
อ.ยะรัง ต.เขาตูม บ้านเขาตูม หมู่ 1	☐
อ.แม่ลาน ต.ม่วงเตี้ย บ้านปลักปรือ หมู่ 1	☐

จังหวัดยะลา	ระบุ
อ.เมืองยะลา ต.บุดี บ้านบุดี หมู่ 1	☐
อ.เมืองยะลา ต.ท่าสาป บ้านปายอ หมู่ 2	☐
อ.เบตง ต. อัยเยอร์เวง บ้านอัยเยอร์เวง หมู่ 1	☐
อ.เบตง ต.เทศบาลเมืองเบตง ชุมชนกุนุงจน	☐
อ.บันนังสตา ต.ตาเนาะปูเต๊ะ บ้านกม.26 นอกหมู่ 1	☐
อ.ธารโต ต.ธารโต บ้านธารโต หมู่ 1	☐
อ.ธารโต ต.บ้านแหร บ้านแหร หมู่ 1	☐
อ.ยะหา ต.ปะแต บ้านบายอ หมู่ 1	☐
อ.ยะหา ต.บาโงยซิแน บ้านบูเก๊ะ หมู่ 2	☐
อ.รามัน ต.กายูบอเกาะ บ้านรามัน หมู่ 1	☐
อ.รามัน ต.วังพญา บ้านกะสะแม หมู่ 1	☐
อ.กาบัง ต.บาละ บ้านบาละ หมู่ 1	☐
อ.กรงปินัง ต.ห้วยกระทิง บ้านกูวา หมู่ 1	☐

จังหวัดนราธิวาส	ระบุ
อ.เมืองนราธิวาส ต.โคกเคียน บ้านโคกเคียน หมู่ 1	☐
อ.ตากใบ ต.เจ๊ะเห บ้านตาบา หมู่ 1	☐
อ.บาเจาะ ต.ปะลุกาสาเมาะ บ้านบือแนบีแย หมู่ 1	☐
อ.ยี่งอ ต.ตะปอเยาะ บ้านตะปอเยาะ หมู่ 1	☐
อ.ระแงะ ต.ตันหยงมัส บ้านตันหยงมัส หมู่ 1	☐
อ.รือเสาะ ต.ลาโล๊ะ บ้านบือแรง หมู่ 1	☐
อ.ศรีสาคร ต.ตะมะยูง บ้านตอหลัง หมู่ 1	☐
อ.แว้ง ต.แว้ง บ้านกรือซอ หมู่ 4	☐
อ.สุคิริน ต.มาโมง บ้านกะลุบี หมู่ 1	☐
อ.สุไหงโกลก ต.ปาเสมัส บ้านบาโงซรายอ หมู่ 1	☐
อ.สุไหงปาดี ต.โต๊ะเด็ง บ้านโต๊ะเด็ง หมู่ 1	☐
อ.จะแนะ ต.ดุซงญอ บ้านดุซงญอ หมู่ 1	☐
อ.เจาะไอร้อง ต.มะรือโบออก บ้านมะรือโบออก หมู่ 1	☐

พื้นที่การศึกษานำร่อง (Pilot study)	ระบุ
จ.ปัตตานี อ.หนองจิก ต.บางเขา หมู่ 4	☐
จ.ปัตตานี อ.เมือง ต.บาราเฮาะ หมู่ 8	☐

2.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ที่สามารถให้ข้อมูลภาพรวมของครัวเรือนได้ดี)

2.2.1 เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง ☐ 3. อื่น ๆ.....

2.2.2 อายุ ..... ปี

2.2.3 นับถือศาสนาใด ☐ 1. พุทธ ☐ 2. อิสลาม ☐ 3. คริสต์ ☐ 4. อื่น ๆ ระบุ

2.2.4 ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ
☐ 2. ระดับประถมศึกษา ป.4/ป.6 /ป.7
☐ 3.ระดับมัธยมต้นหรือเทียบเท่า
☐ 4.ระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า
☐ 5. ระดับสายอาชีพ ปวช. ปวส.
☐ 6. ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ 7. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.2.5 ลักษณะงานที่ท่านทำ

ลักษณะงานที่ทำ	ก่อนการแพร่ระบาดโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างการแพร่ระบาดโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563-พ.ค.2563)	หลังการแพร่ระบาดโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563-ปัจจุบัน)
1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐	☐	☐
2. พนักงานบริษัทเอกชน	☐	☐	☐
3. ค้าขายรายย่อย/บริการรายย่อย	☐	☐	☐
4. ธุรกิจส่วนตัว/ผู้ประกอบการ	☐	☐	☐
5. ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป	☐	☐	☐
6. เกษียณอายุ/พ่อบ้าน/แม่บ้าน	☐	☐	☐
7. เกษตรกร/ประมง	☐	☐	☐
8. อาชีพอิสระ อาทิ ทนายความ สถาปนิก	☐	☐	☐
9. ว่างงาน/ไม่มีงานทำ/ตกงาน	☐	☐	☐
10. อื่น ๆ ระบุ	.....	.....	.....

2.3 ข้อมูลสมาชิกในครัวเรือน

2.3.1 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนนี้มีกี่คน (อาศัยกินอยู่หลับนอนเป็นประจำ)

สมาชิกในครัวเรือน		เพศชาย	เพศหญิง
อายุ 0-2 ปี	จำนวน	..... คน	..... คน
อายุ 3-5 ปี	จำนวน	..... คน	..... คน
อายุ 6-18 ปี	จำนวน	..... คน	..... คน
อายุ 19-39 ปี	จำนวน	..... คน	..... คน
อายุ 40-59 ปี	จำนวน	..... คน	..... คน
อายุ 60 ปีขึ้นไป	จำนวน	..... คน	..... คน

2.3.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีปัญหาสุขภาพ หรือความพิการจนต้องมีคนอื่นต้องทำหน้าที่ช่วยดูแล

☐ ไม่มี (ข้ามไปข้อ 2.3.3) ☐ มี

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน
ผู้พิการ/ทุพพลภาพ	..... คน
ผู้ป่วยติดเตียง	..... คน
ผู้ป่วยที่มีโรคเรื้อรัง	..... คน

2.3.3 ในช่วงวิกฤตโควิด-19 (ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563) มีสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ที่อื่น และย้ายถิ่นกลับมาอยู่บ้านหรืออยู่ระหว่างรอย้ายถิ่นกลับมาอยู่บ้านหรือไม่

☐ ไม่มี (ข้ามไปข้อ 2.3.4) ☐ มี จำนวน.....คน

สมาชิกในครัวเรือน	จังหวัด / รัฐ	ประเทศ
คนที่ 1	.....	.....
คนที่ 2	.....	.....
คนที่ 3	.....	.....
คนที่ 4	.....	.....
คนที่ 5	.....	.....

2.3.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนได้รับสวัสดิการต่อไปนี้หรือไม่

☐ ไม่มี (ข้ามไปข้อ 2.3.5) ☐ มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สวัสดิการภาครัฐ	สมาชิกที่ได้รับ
1. บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	จำนวน.....คน
2. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	จำนวน.....คน
3. เงินสงเคราะห์บุตรประกันสังคม	จำนวน.....คน
4. เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด 600 บาท	จำนวน.....คน
5. เบี้ยยังชีพผู้พิการ	จำนวน.....คน

2.3.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของท่านมีสถานภาพต่อไปนี้หรือไม่

☐ ไม่มี (ข้ามไปข้อ 3.1) ☐ มี

สมาชิกในครัวเรือน	ก่อนการแพร่ระบาดโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างการแพร่ระบาดโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563-พ.ค.2563)	หลังการแพร่ระบาดโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563-ปัจจุบัน)
ว่างงาน/ไม่มีงานทำ/ตกงาน *(วัยทำงานอายุ 18-60 ปี)*	จำนวน.....คน	จำนวน.....คน	จำนวน.....คน
หลุดออกจากระบบการศึกษา - การศึกษาขั้นพื้นฐาน *(ตั้งแต่ อนุบาล - ม.6, ปวช.)* - *การศึกษาระดับอุดมศึกษา* *(ตั้งแต่ ปวส.,อนุปริญญา - ปริญญา)*	จำนวน.....คน จำนวน.....คน	จำนวน.....คน จำนวน.....คน	จำนวน.....คน จำนวน.....คน

ตอนที่ 3: ผลกระทบต่อครัวเรือนและชุมชน (ด้านสังคม)

3.1 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของท่านในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่

รายละเอียด	ผลกระทบ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่กระทบ
การดูแลตนเอง เช่น การตัดผม การออกกำลังกาย เป็นต้น	☐	☐	☐	☐
การซื้อข้าวของเครื่องใช้ จ่ายตลาด	☐	☐	☐	☐
การเข้ารับบริการทางการแพทย์ กรณีเจ็บป่วย	☐	☐	☐	☐
การสูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพ	☐	☐	☐	☐
การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ	☐	☐	☐	☐
มีความรู้สึกวิตกกังวลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	☐	☐	☐	☐
ไม่มีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอ	☐	☐	☐	☐
ความรุนแรงจากเหตุสถานการณ์ความไม่สงบ	☐	☐	☐	☐

3.2 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐส่งผลกระทบต่อการดูแล กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ/ทุพพลภาพ และผู้ป่วยติดเตียงในบ้านเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ผลกระทบ	เด็กอายุ 0-5 ปี	เด็กอายุ 6-12 ปี	เด็กอายุ 13-18 ปี	ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	ผู้พิการ/ทุพพลภาพ	ผู้ป่วยติดเตียง
ไม่มีสมาชิกในครัวเรือน	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ไม่ได้รับผลกระทบ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ได้รับผลกระทบ เรื่องซึมซับภาวะความเครียดในครอบครัว	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ได้รับผลกระทบ เรื่องรายได้ลดลง มีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเพิ่มขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ได้รับผลกระทบ เรื่องความรุนแรง/ทำร้ายร่างกาย	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ได้รับผลกระทบ เรื่องการคุกคามทางเพศ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ได้รับผลกระทบ เรื่องการเดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ยากขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ได้รับผลกระทบ เรื่องไม่สามารถเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐ	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.3 ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ชุมชนของท่านมีการป้องกัน ให้ความช่วยเหลือ หรือดูแลคนในชุมชนอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 1. ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การป้องกัน และมาตรการบรรเทาผลกระทบ ฯลฯ
☐ 2. ติดตามตรวจสอบการกักตัวของผู้เดินทางกลับจากพื้นที่อื่น
☐ 3. จัดหาอาหาร/ถุงยังชีพ ให้กับผู้กักตัว/ผู้เดือดร้อน/ผู้สูงอายุ/ผู้พิการ
☐ 4. ปิดการเข้าออกชุมชน
☐ 5. ฉีดพ่นยาฆ่าเชื้อ
☐ 6. แจกหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาด การวัดอุณหภูมิร่างกาย เป็นต้น
☐ 7. บริการผู้สูงอายุ ผู้ป่วย ผู้พิการ ในการไปพบแพทย์
☐ 8. ไม่ได้ดำเนินการอย่างใดเลย
☐ 9. ไม่ทราบ

ตอนที่ 4: ผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร (ด้านสังคม)

4.1 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ท่านมีความวิตกกังวลต่อประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

รายละเอียด	ความวิตกกังวล			
	มากที่สุด	มาก	เล็กน้อย	ไม่วิตกกังวล
ภาระการบริการของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขสูงขึ้น	☐	☐	☐	☐
ความไม่มั่นคงทางสังคม เช่น กรณีลักขโมย ทำร้ายร่างกาย อาชญากรรม เป็นต้น	☐	☐	☐	☐
ความกลัวต่อการติดเชื้อไวรัสโควิด-19	☐	☐	☐	☐
ภาระทางเศรษฐกิจในครอบครัว (รายได้และหนี้สิน)	☐	☐	☐	☐
ความตึงเครียดในบ้านจากมาตรการอยู่บ้าน	☐	☐	☐	☐
ความรุนแรงในครอบครัว/การคุกคามทางเพศ	☐	☐	☐	☐
การดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชุมชน	☐	☐	☐	☐
การใช้สารเสพติดในชุมชน	☐	☐	☐	☐
ความสัมพันธ์ในชุมชนลดลง	☐	☐	☐	☐
การไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน	☐	☐	☐	☐

4.2 ท่านมีความรู้สึกวิตกกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันหรือไม่

☐ 1. วิตกกังวล และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตมาก
☐ 2. วิตกกังวล และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตเล็กน้อย
☐ 3. วิตกกังวล แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินชีวิต
☐ 4. ไม่วิตกกังวล

4.3 ท่านมีวิธีบรรเทาความวิตกกังวลอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. พูดคุยกับคนในครอบครัว ญาติ หรือเพื่อน ผ่านช่องทางต่าง ๆ
☐ 2. ท่องอินเทอร์เน็ต/ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ไลน์ ยูทูป อินสตราแกรม เป็นต้น
☐ 3. ฟังเพลง ดูทีวี
☐ 4. ฟังบรรยายศาสนา/ฟังธรรมมะ
☐ 5. ปรึกษาสายด่วน (Hotline)/ปรึกษาแพทย์
☐ 6. ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
☐ 7. พบปะสังสรรค์กับเพื่อน หรือญาติ
☐ 8. ออกกำลังกาย
☐ 9. อื่น ๆ ระบุ.....

4.4 โดยปกติท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐจากช่องทาง/กลุ่มบุคคลใด (ตอบมากที่สุดได้ 3 คำตอบ)

☐ 1. แถลงการณ์ประจำวันของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)
☐ 2. แถลงการณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด
☐ 3. บุคคลากรสาธารณสุข
☐ 4. เจ้าหน้าที่รัฐ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำชุมชน
☐ 5. เพื่อน/ญาติ/คนรู้จัก
☐ 6. สื่อสังคมออนไลน์
☐ 7. สื่อโทรทัศน์
☐ 8. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 5 : ผลกระทบของโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจในครัวเรือน

5.1 เปรียบเทียบรายได้และหนี้สินของครัวเรือน ก่อน-ระหว่าง-หลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรุณาเลือกรหัสด้านล่างของตารางมาใส่ในช่องของสมาชิกครัวเรือนแต่ละราย หรือเติมจำนวนในช่องว่าง) ให้ระบุสมาชิกในครัวเรือน เฉพาะกลุ่มวัยทำงานเท่านั้น (อายุระหว่าง 18-60 ปี)

สมาชิกในครัวเรือน	อาชีพหลัก			รายได้เฉลี่ยต่อเดือน			หนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน		
	ก่อนโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563 - พ.ค.2563)	หลังโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563 - ปัจจุบัน)	ก่อนโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563- พ.ค.2563)	หลังโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563-ปัจจุบัน)	ก่อนโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563- พ.ค.2563)	หลังโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563-ปัจจุบัน)
คนที่ 1									
คนที่ 2									
คนที่ 3									
คนที่ 4									
คนที่ 5									
รหัสคำตอบ	**1.**พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน **2.**รับราชการ/ลูกจ้างราชการ/ท้องถิ่น **3.**รับจ้างในโรงงาน **4.**รับเหมาก่อสร้าง/ช่างก่อสร้าง ช่างอิสระอื่น ๆ ฯลฯ **5.**รับจ้างรายวัน/รับจ้างทั่วไป/ทำงานบ้าน งานบริการ ฯลฯ **6.**รับจ้างภาคเกษตร **7.**ขับแท็กซี่/มอเตอร์ไซต์รับจ้าง/รถรับจ้างอื่น ๆ **8.**ค้าขายรายย่อย หาบเร่/แผงลอย ร้านค้าริมทาง ฯลฯ **9.**ว่างงาน/ไม่มีงานทำ/ตกงาน			ระบุจำนวนเงินที่ได้รับ หากได้ค่าจ้างเป็นรายวันให้คูณกับจำนวนวันที่ทำงานใน 1 เดือน *หมายเหตุ ถ้าไม่มีข้อมูลให้ระบุ 0*			*หมายเหตุ* ระบุเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือน และตามด้วย / รหัสคำตอบ: 1. หนี้ในระบบ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคาร เป็นต้น 2. หนี้นอกระบบ ได้แก่ ญาติ เพื่อน นายทุน เงินกู้ออนไลน์ เป็นต้น **** ถ้าไม่มีข้อมูลให้ระบุ 0*		

5.2 เปรียบเทียบรายจ่ายด้านต่าง ๆ ของครัวเรือน ก่อน-ระหว่าง-หลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
	ก่อนโควิด-19 (ก่อน มี.ค. 2563)	ระหว่างโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563 - พ.ค.2563)	หลังโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563 - ปัจจุบัน)
1. ค่าอาหาร (รวมข้าวสาร อาหารแห้ง เครื่องปรุง อาหารสด ฯลฯ)			
2. ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า เป็นต้น			
3. ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต			
4. ค่าใช้จ่ายด้านการลงทุนทางการเกษตร/ประมง/การค้าขาย			
5. ค่าดูแลสุขภาพ เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ ค่าตรวจหาเชื้อโควิด เป็นต้น			
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตรหลาน เช่น ค่าอุปกรณ์สำหรับเรียนออนไลน์ ค่ากินอยู่ในช่วงหยุดเรียน เป็นต้น			
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ถ้ามี) ระบุ.....			

5.3 ในช่วงวิกฤตโควิด-19 (ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563) มีสมาชิกในครัวเรือนที่ออกไปทำงานหารายได้นอกพื้นที่ (ต่างจังหวัดในประเทศ/ต่างประเทศ) และได้รับผลกระทบจนต้องย้ายกลับมาอยู่กับครอบครัวหรือไม่ อย่างไร มีสมาชิกในครัวเรือนย้ายถิ่นกลับหรือไม่ ☐ ไม่มี (ข้ามไปข้อ 6) ☐ มี จำนวน.....คน

สมาชิกในครัวเรือน	ย้ายถิ่นกลับในช่วงโควิด-19 (ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563)	สาเหตุการย้ายถิ่นกลับ
คนที่ 1		
คนที่ 2		
คนที่ 3		
คนที่ 4		
คนที่ 5		
รหัสคำตอบ	1. กลับมา และอยู่กินกับครัวเรือนโดยยังไม่สามารถหางานทำหรือหารายได้ 2. กลับมาทำอาชีพใหม่ในชุมชนหรือหารายได้ดูแลตัวเอง 3. กลับมาช่วยครอบครัวทำการเกษตรหรืออาชีพเสริมทางการเกษตร 4. ทำทั้ง 2 และ 3 5. อื่น ๆ ระบุ.....	1. ถูกเลิกจ้าง (ถาวร) 2. หยุดงานชั่วคราว เนื่องจากสถานที่ทำงานปิด/ให้ทำงานจากที่บ้าน (work from home) 3. สถานที่ทำงานหรือค้าขายถูกสั่งปิดหรือถูกห้ามค้าขาย 4. มีผู้ซื้อสินค้า/ผู้มาใช้บริการลดลง และไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายได้ 5. อื่น ๆ.....

ตอนที่ 6 : ผลกระทบของโควิด-19 ต่อความมั่นคงทางอาหารในครัวเรือน

6.1 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านอาหารของครัวเรือน ก่อน-ระหว่าง-หลัง การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ถ้าไม่เคยซื้อ/บริโภคจากแหล่งต่าง ๆ ให้ใส่ “0”)

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
	ก่อนโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563 - พ.ค.2563)	หลังโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563 – ปัจจุบัน)
1. การซื้ออาหารบริโภคจากชุมชน เช่น ร้านค้าในชุมชน ตลาดนัดชุมชน			
2. การซื้ออาหารจากตลาดในเมือง			
3.การซื้อจากร้านสะดวกซื้อ ห้าง/ซุปเปอร์มาร์เก็ตในเมือง			
4. การซื้ออาหารผ่านร้านค้าออนไลน์ 4.1 ส่งผ่าน Kerry, Flash, 7-ELEVEN 4.2 ส่งผ่าน GRAB, Food Panda, Line Man 4.3 ซื้อผ่านร้านอาหารออนไลน์โดยตรง เช่น KFC, The Pizza			
5. การซื้ออาหารจากรถเร่/รถพุ่มพวง			

ประเภทของค่าใช้จ่าย	ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
	ก่อนโควิด-19 (ก่อน มี.ค.2563)	ระหว่างโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มี.ค.2563 - พ.ค.2563)	หลังโควิด-19 (ตั้งแต่เดือน มิ.ย.2563 - ปัจจุบัน)
6. จากพืชและสัตว์ที่มีอยู่ในแปลงของครัวเรือน 6.1 ข้าว (กิโลกรัม) 6.2 ผัก (กิโลกรัม) 6.3 ไข่ เนื้อสัตว์ และปลา (ประเมินเป็นกิโลกรัม) * นักวิจัยคำนวณเป็นจำนวนเงินเฉลี่ยต่อเดือน			
7. หาเก็บจากฐานทรัพยากร เช่น จับปลาในคลอง เก็บหน่อไม้ในป่า เป็นต้น (ประเมินเป็นจำนวนเงินโดยประมาณ)			

6.2 ในช่วง 7 วันที่ผ่านมา มีบ้างหรือไม่ที่คุณมีเงินไม่พอที่จะซื้ออาหาร หรือไม่มีอาหารสำหรับบริโภคอย่างเพียงพอ มีกี่วันที่ครอบครัวของคุณ.....

กลยุทธ์การรับมือกับปัญหา	จำนวนวัน							
	0	1	2	3	4	5	6	7
1. ต้องคำนึงถึงอาหารที่อยากได้น้อยกว่าและราคาถูกกว่า	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. ต้องไปขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือญาติ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. ต้องลดปริมาณสัดส่วนอาหารต่อมื้อ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. ต้องจำกัดหรือลดปริมาณการบริโภคของผู้ใหญ่เพื่อให้เด็กเล็กกิน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. ต้องลดจำนวนมื้อที่จะกินในหนึ่งวัน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6.3 ในช่วง 30 วันที่ผ่านมา คุณเคยประสบปัญหาเรื่องการไม่มีอาหารที่จะรับประทานภายในบ้าน เพราะขาดทรัพยากรในการจัดหาอาหารหรือไม่?

มาตรวัดระดับความหิวในครัวเรือน	ระดับการวัด			
	ไม่เคย (0 ครั้ง)	น้อยครั้ง (1-2 ครั้ง)	บางครั้ง (3-10 ครั้ง)	บ่อยครั้ง (> 10 ครั้ง)
ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นบ่อยเพียงใด?	☐	☐	☐	☐

6.4 ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาตัวคุณเอง หรือมีสมาชิกในครอบครัว ที่ต้องเข้านอนตอนกลางคืนพร้อมความวิตกกังวลเนื่องจากการมีอาหารไม่เพียงพอหรือไม่?

มาตรวัดระดับความหิวในครัวเรือน	ระดับการวัด			
	ไม่เคย (0 ครั้ง)	น้อยครั้ง (1-2 ครั้ง)	บางครั้ง (3-10 ครั้ง)	บ่อยครั้ง (> 10 ครั้ง)
ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นบ่อยเพียงใด?	☐	☐	☐	☐

6.5 ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาตัวคุณเองหรือมีสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้กินอะไรเลยทั้งวันทั้งคืน เพราะอาหารไม่เพียงพอหรือไม่?

มาตรวัดระดับความหิวในครัวเรือน	ระดับการวัด			
	ไม่เคย (0 ครั้ง)	น้อยครั้ง (1-2 ครั้ง)	บางครั้ง (3-10 ครั้ง)	บ่อยครั้ง (> 10 ครั้ง)
ในช่วง 30 วันที่ผ่านมาเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นบ่อยเพียงใด?	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 7: ผลกระทบของโควิด-19 ต่อมิติการดูแลสุขภาพของสมาชิกในครัวเรือน

7.1 ท่านและสมาชิกในครัวเรือนมีหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้าใส่ทุกครั้งเมื่อออกจากบ้านหรือไม่

☐ 1. มีหน้ากากใส่เพียงพอสำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน

☐ 2. ไม่มีหน้ากากใส่เพียงพอสำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน

7.2 ท่านและสมาชิกในครัวเรือนมีเจลหรือแอลกอฮอล์ล้างมือสำหรับใช้อย่างพอเพียงเมื่อออกจากบ้านหรือไม่

☐ 1. มีเพียงพอสำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน

☐ 2. ไม่มีเพียงพอ(หรือหาไม่ได้)สำหรับตนเองและสมาชิกเมื่อออกนอกบ้าน

7.3 หากสมาชิกในครัวเรือนของท่านมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด-19 หรือเป็นกลุ่มเสี่ยง ท่านคิดว่าที่อยู่อาศัย หรือบ้านของท่านมีความเหมาะสมที่จะให้สมาชิกครอบครัวกักตัวเองแยกจากผู้อื่นหรือไม่

☐ 1. มีความพร้อม

☐ 2. ไม่มีความพร้อมแต่สามารถดัดแปลงได้

☐ 3. ไม่มีพื้นที่ให้กักตัวเองที่บ้าน

7.4 ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวของท่านมีผู้ที่ได้ไปตรวจเชื้อโควิด-19 หรือไม่

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี จำนวน.....คน

7.5 ในครัวเรือนของท่านมีสมาชิกผู้ติดเชื้อโควิด-19 หรือไม่

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี จำนวน.....คน

7.6 ท่านมีความรู้สึกอย่างไร หากในชุมชนของท่านมีผู้ติดเชื้อโควิดเข้ามาอยู่อาศัยหรือกักตัว

☐ 1. มีความเต็มใจให้เข้ามาอยู่ในชุมชน

☐ 2. มีความรู้สึกลำบากใจหรือไม่เต็มใจมากนักที่จะให้ผู้ติดเชื้อเข้ามาอยู่ในชุมชน

☐ 3. ไม่มีความเห็น/ไม่ตอบ

7.7 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการทางสุขภาพในโรงพยาบาล (รัฐ/เอกชน) คลินิกหรือไม่ และมีความพึงพอใจต่อการให้บริการอย่างไร

☐ ไม่มี (ข้ามไปข้อ 8) ☐ มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายละเอียด	ใช้บริการ	ระดับความพึงพอใจด้านคุณภาพการให้บริการ				
		ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	ปรับปรุง
1. การรักษาโรคที่ไม่ฉุกเฉิน	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. การบริการรักษาฉุกเฉิน	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. การตรวจสุขภาพ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. การรักษาเฉพาะทาง เช่น จิตเวช บำบัดรักษายาเสพติด กายภาพบำบัด การฟอกไต และอื่น ๆ	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 8: การเข้าถึงมาตรการ ช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู ภาครัฐ/ไม่ใช้ภาครัฐ

8.1 ท่านและสมาชิกในครัวเรือนได้ลงทะเบียนโครงการ “เยียวยาโควิด” จากภาครัฐเพื่อรับการช่วยเหลือ หรือไม่ และผลการลงทะเบียนเป็นอย่างไร (ตอบเฉพาะสมาชิกที่ลงทะเบียน)

☐ ไม่มี (ถ้า 0 คน ข้ามไปตอบข้อ 8.3)

☐ มี

(กรุณาเลือกรหัสด้านล่างของตารางมาใส่ในช่องของสมาชิกครัวเรือนแต่ละราย หรือเติมจำนวนในช่องว่าง)

โครงการ/มาตรการ “เยียวยาโควิด”	สมาชิกในครัวเรือน				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
เราไม่ทิ้งกัน					
เราชนะ					
เรารักกัน					
ม.33 เรารักกัน					
คนละครึ่ง					
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ					
เยียวยาเกษตรกร					
พักชำระหนี้จากธนาคาร					
สินเชื่อแบบไม่มีหลักประกัน					
ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำ ช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ต					

โครงการ/มาตรการ “เยียวยาโควิด”	สมาชิกในครัวเรือน				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
ประกันสังคม - กรณีถูกเลิกจ้าง ได้เงินชดเชย 70% ของค่าจ้าง ไม่เกิน 200 วัน - กรณีการลาออก ได้เงินชดเชย 45% ของค่าจ้าง ปีละไม่เกิน 90 วัน					
พาคนไทยกลับบ้าน					
ทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่ออาชีพ (ศอบต.)					
พัฒนาคุณภาพด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรทั่วไป (ศอบต.)					

โครงการ/มาตรการ “เยียวยาโควิด”	สมาชิกในครัวเรือน				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5
รหัสคำตอบ	1. ลงทะเบียนสำเร็จและได้รับการเยียวยาแล้ว 2. ลงทะเบียนสำเร็จ แต่ได้รับแจ้งว่าไม่มีสิทธิได้รับเงินเยียวยา และไม่มีสิทธิอุทธรณ์ 3. ลงทะเบียนสำเร็จและได้รับแจ้งว่าไม่มีสิทธิได้รับเงินเยียวยา และอยู่ระหว่างอุทธรณ์ (ให้ข้อมูลเพิ่มเติม) 4. ลงทะเบียนสำเร็จ แต่ได้รับแจ้งว่าไม่มีสิทธิได้รับเงินเยียวยา จากนั้นอุทธรณ์และได้รับเงินเยียวยาแล้ว 5. ลงทะเบียนสำเร็จ แต่ได้รับแจ้งว่าไม่มีสิทธิได้รับเงินเยียวยา จากนั้นอุทธรณ์และยืนยันว่าไม่ได้รับเงินเยียวยา 6. อื่น ๆ.....				

8.2 โครงการ “เยียวยาโควิด” จากภาครัฐ ในข้อ 8.1 ทำให้คุณภาพชีวิตท่านและสมาชิกในครัวเรือนเป็นอย่างไร

☐ 1.สวัสดิการดังกล่าวทำให้คุณภาพชีวิต ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง
เพราะ.....

☐ 2.สวัสดิการดังกล่าวทำให้คุณภาพชีวิต เกิดการเปลี่ยนแปลง
เพราะ.....

8.3 ท่านมีความพึงพอใจต่อมาตรการเยียวยาโควิด-19 ของรัฐบาลอย่างไร

โครงการ/มาตรการ “เยียวยาโควิด”	ระดับความพึงพอใจ				
	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	ไม่มีความคิดเห็น
เราไม่ทิ้งกัน	☐	☐	☐	☐	☐
เราชนะ	☐	☐	☐	☐	☐
เรารักกัน	☐	☐	☐	☐	☐
ม.33 เรารักกัน	☐	☐	☐	☐	☐
คนละครึ่ง	☐	☐	☐	☐	☐
บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	☐	☐	☐	☐	☐
เยียวยาเกษตรกร	☐	☐	☐	☐	☐
พักชำระหนี้จากธนาคาร	☐	☐	☐	☐	☐
สินเชื่อแบบไม่มีหลักประกัน	☐	☐	☐	☐	☐
ลดค่าไฟฟ้า ลดค่าน้ำ ช่วยเหลือค่าอินเทอร์เน็ต	☐	☐	☐	☐	☐

โครงการ/มาตรการ “เยียวยาโควิด”	ระดับความพึงพอใจ				
	ดีมาก	ดี	พอใช้	น้อย	ไม่มีความคิดเห็น
ประกันสังคม - กรณีถูกเลิกจ้าง ได้เงินชดเชย 70% ของค่าจ้าง ไม่เกิน 200 วัน - กรณีการลาออก ได้เงินชดเชย 45% ของค่าจ้าง ปีละไม่เกิน 90 วัน	☐	☐	☐	☐	☐
พาคนไทยกลับบ้าน	☐	☐	☐	☐	☐
ทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่ออาชีพ (ศอบต.)	☐	☐	☐	☐	☐
พัฒนาคุณภาพด้านส่งเสริมอาชีพเกษตรทั่วไป (ศอบต.)	☐	☐	☐	☐	☐

8.4 ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ครัวเรือนของท่านได้รับการช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม เช่น มูลนิธิ องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันศาสนา เครือข่ายศิษย์เก่า และองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาครัฐ หรือไม่

☐ ไม่มี (ถ้า 0 คน ข้ามไปตอบข้อ 8.5) ☐ มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายละเอียด	ได้รับการสนับสนุน
1. ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบอาหาร	☐
2. ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบเงินสด	☐
3. ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบสิ่งของ	☐
4. ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบส่งเสริมอาชีพ	☐

8.5 สำหรับเด็ก (อายุ 0-18 ปี) ในครัวเรือนของท่าน ได้รับความช่วยเหลือ จากภาครัฐและเครือข่ายทางสังคม เช่น โรงเรียน มูลนิธิ กองทุนช่วยเหลือเด็กและครอบครัว ในภาวะวิกฤติโควิด-19 หรือไม่

☐ ไม่มี (ถ้า 0 คน ข้ามไปตอบข้อ 8.6) ☐ มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายละเอียด	ได้รับการสนับสนุน
เงินอุดหนุนการศึกษา	☐
เงินทุนการยังชีพเบื้องต้น	☐
อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น	☐
การจัดหาอุปกรณ์ป้องกัน เช่น หน้ากากอนามัย แอลกอฮอล์ เจลล้างมือ เป็นต้น	☐
การให้ความรู้ในการปฏิบัติตามวิธีการป้องกันการติดเชื้อโควิด-19	☐
การเยียวยาสภาพจิตใจ	☐

8.6 การช่วยเหลือต่อครอบครัวของท่าน (หากได้รับความช่วยเหลือ) ท่านต้องการให้ ภาครัฐ/ไม่ใช้ภาครัฐ ช่วยเหลือด้านใดบ้าง (ตอบมากที่สุดได้ 3 คำตอบ)

☐ 1.ระบุ ช่วยเหลือด้าน.....

☐ 2.ระบุ ช่วยเหลือด้าน.....

☐ 3.ระบุ ช่วยเหลือด้าน.....

ตอนที่ 9 : การปรับตัวของครัวเรือนช่วงวิกฤติโควิด-19

ช่วงวิกฤติโควิด-19 ครัวเรือนท่านได้ปรับตัวโดยดำเนินกิจกรรมในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่

9.1 การเพิ่มช่องทางการขายผลผลิต การแปรรูปในลักษณะขายในตลาดออนไลน์ หรือการใช้ช่องทางสื่อสาร

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุประเภทผลผลิตและช่องทางการขาย.....

9.2 การปรับการผลิตหรือวางแผนการผลิตโดยการปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุพืช/สัตว์.....

9.3 การเพิ่มพื้นที่การผลิตทางการเกษตร

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุวิธีการ เช่น ซื้อเพิ่ม/เช่า/บุกเบิก.....

9.4 การลดรายจ่ายโดยการปลูกผัก/เลี้ยงสัตว์กินเอง

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุประเภทผัก/สัตว์.....

9.5 การลดรายจ่ายโดยหาอาหารจากแหล่งธรรมชาติเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงปกติ

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุแหล่งอาหาร.....

9.6 การกู้ยืมเพิ่มขึ้นกว่าปกติ

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุแหล่งกู้ยืม.....

9.7 การจำนำจำนองทรัพย์สิน

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุทรัพย์สิน.....

9.8 การขายทรัพย์สิน

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี

9.9 การหารายได้จากอาชีพอื่น ๆ เสริม

☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี ระบุอาชีพเสริม.....

9.10 ช่วงวิกฤติโควิด-19 ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนได้มีบทบาทในการช่วยเหลือคนอื่นอย่างไรบ้าง (ตอบได้หลายข้อ)

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี คือ การบริจาค หรือแบ่งปันเงิน ผลผลิต อาหาร ฯลฯ ให้ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านในชุมชน

☐ 3. มี คือ การบริจาค หรือแบ่งปันเงิน ผลผลิต อาหาร ฯลฯ ให้ผู้อื่นนอกชุมชน

☐ 4. มี คือ การเข้าร่วมกิจกรรมเฝ้าระวังในชุมชนหรือในท้องที่ใกล้เคียง

☐ 5. มี อื่น ๆ (ระบุ).....

ขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

3 SOUTHERN BORDER PROVINCES COVID-19 EU COVID-19 RESPONSE AND RECOVERY IN THAILAND

โครงการนี้สนับสนุนโดย
สหภาพยุโรป

Save the Children

PSU PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY

สมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตอาสา มอ.

ศูนย์ข้อมูลโควิด-19 และการพัฒนาที่ยั่งยืนชายแดนใต้

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้จาก

European Union